Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

N:r 31 (137) Fredagen den 1 augusti 1890. 3:dje årg.

Annonspris: 35 öre pr petitrad (10 stafvelser). För »Platssökande» och »Lediga platser» 25 öre. Utländska annonser 70 öre pr petitrad.

Tidningen kostar endast 1 kr. för kvartalet, med Iduns Mode- och Mönstertidning 1 kr. 65 öre; postarvodet inberäknadt.

Redaktör och utgifvare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10—11. Allm. Telef. 6147.

Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. **Lösnummerpris: 15 öre** (vid kompletteringar).

Byrå: Drottninggatan 48, 1 tr. Prenumeration sker i *landsorten* å postanstalterna, i *Stockholm* hos red., i boklådorna och tidningskontoren.

Vilhelmina Neruda-Norman.

Numera gift Hallé.

Den ryktbara kvinna, hvilkens bild i dag möter våra läsarinnor från Iduns första sida, är med all säkerhet för de flesta af dem en kär bekant. De, som haft lyckan att en gång dela de stunder af gedigen konstnärlig njutning, Vilhelmina Neruda vid sina ofta upprepade och delvis långvariga besök i Sverige beredt dess musikälskande allmänhet, förgäta det sent. Och det svenska namn, hon burit som maka till en af våra egna storheter på musikens område, hofkapellmästaren Ludvig Norman, har endast än ytterligare kunnat bidraga att här hemma stadga hennes popularitet.

Som allmänt torde vara kändt, har Vilhelmina Neruda utgått från en familj, hvars musikaliska anor sträcka sig långt tillbaka, för att sedan själf blifva dess mest framstående medlem. Under ett och ett halft århundrade har namnet Neruda i Mähren varit associeradt med violinen, ungefär som några familjer från Cremona varit beryktade för samma instruments tillverkning. Vilhelminas far var organist vid katedralen i Brünn.

Redan vid sex års ålder, år 1844, uppträdde den unga flickan i Wien och väckte uppseende genom sin kraftiga stråkföring, sin redan storartade teknik och sin känsla i föredraget. Sedermera gjorde hon med sin familj konstresor öfver hela Tyskland, England, Ryssland och Skandinavien. I Sverige uppträdde hon först 1861—63 jämte sina syskon violinisten Anna Maria Neruda, sedan 1868 gift med vår bekante framstående sångare och musiklärare Fritz Arlberg, och violoncellisten Frans Xaver Neruda, hvilken numera är bosatt som instruktör i Köpenhamn.

År 1864 ingick Vilhelmina Neruda sitt äktenskap med Ludvig Norman i Stockholm och blef samma år ledamot af Musikaliska akademien. Hon verkade sedan som artist både på solokonserter och på soaréer för kammarmusik samt som lärarinna vid konservatoriet, därjämte tid efter annan företagande konstresor, hvarvid hon särskildt i Paris 1878 gjorde stormande lycka. Ej mindre lyckades hon i London, som sedermera blifvit hennes hufvudsakliga hemvist, då hon efter Ludvig Normans död ingått nytt giftermål med den engelske pianisten Charles Hallé.

Du måste vara ett, allenast ett,
Men detta helt;
Själf jättekraft blott dvergagärning gett,
När hon blef delt.

C. Snoilsky.

»Vilhelmina Neruda», säger en framstående kritiker, »torde vara den samtida violinkonstens största namn, mindre genom sin teknik, som, ehuru fulländad, ej är allenastående, än genom den äkta konstnärliga anda och den smak, som besjäla hennes spel och komma henne att helt och hållet uppgå i konstverkets trogna återgifvande, utan ringaste rest af personlig bravad eller effektsökeri. Dessutom förenar hon i sällsynt grad kvinnans eld och finkänslighet med en nästan manlig kraft och intelligens.»

Lady Hallé är, som nämndt, numera bosatt i London. Ur en där utkommande kvinnotidskrift låna vi följande skildring af en interview och ett besök i hennes hem:

»När jag först kom till London», sade lady Hallé, »på allvarligaste tillrådan af Vieuxtemps och Joachim, förvånades jag att finna, att det ansågs nästan opassande, i alla händelser ej ladylikt för en kvinna att spela violin. I Tyskland var det något helt allmänt och väckte inga kommentarier. Jag kunde inte förstå — det föreföll mig så befängdt — hvarför folk tänkte så olika här. Så snart jag numera i ett samkväm hör en ung dam spela violin, tänker jag på min första konsert och den förebrående nyfikenhet, hvarmed man först betraktade min spelning.»

Medan lady Hallé talar, falla skymningens skuggor, så att man knappast kan märka den lekfulla humor, som spelar i hennes ansikte. Midt under samtalet kommer likväl en kvinlig tjänsteande in för att tända en stor lampa med glimmande förgyllning och rosafärgadt glas. Lampan kastar ett varmt sken några alnar omkring sig, upplysande de pikanta drag, som helt visst äro välkekanta för hvarje musikälskare. I den öfriga delen af musikrummet råder blott en skum »kyrkdager», som väl anstår taflorna på kaminfrisen af Frälsaren och Jungfru Maria, som, fastän små, genast draga ögat till sig, såsom betecknande för lady Hallés fasthållande vid sin barnatro. Bland smultronfärgade möbler och dyrbara draperier framstå ur halfdunklet ytterligare tvänne föremål, det präktiga pianot i polerad ebenholtz och förgyllningar, med ett partitur, som sir Charles och lady Hallé just hållit på att repetera för en konsert samma kväll, ännu hvilande å notställaren, och ett stort porträtt i olja af hennes äldste son, klädd i riddarkostym för en maskeradbal.

Så börjar hon berätta om sina tidigaste barndomsår, sina minnen från fädernestaden Brünn.

»Det var för oss barn en fröjd», sade hon, »att få sitta på orgelläktaren, lyssnande till musiken. Som ni vet, är det i katolska kyrkor brukligt att sjunga messan med orkesteraccompagnemang. Jag minns, att, hur liten jag än var, njöt jag särskildt af att höra violinerna, och när min far gaf min äldre bror en liten violin, var jag mycket afundsjuk på honom. Hvad jag längtade efter att själf ha en liten violin! Först ville inte min far låta min bror låna mig instrumentet, emedan han var rädd, att jag skulle begagna det som leksak. När han upptäckte, att jag kunde spela på den bättre än min bror, gaf han mig ett annat instrument. Kort därefter flyttade vi till Wien, och där hörde Jansa mig spela. Då han därpå anordnade en konsert, ville han ovilkorligen, att jag skulle uppträda därvid. Jenny Lind, som då stod på höjden af sitt rykte sjöng vid denna konsert. Jag spelade en konsert af de Beriot, och alltifrån den dagen har jag, utan några afbrott för studier eller något annat, regelbundet spelat offentligt».

»Och hvilka ha varit edra favoritkompositörer, lady Hallé?»

»Jag vet inte, att jag har några. Bland de moderna är jag mycket förtjust i Drorák, Schumann, Rubinstein och Brahms. Men jag har i mina dagar varit tvungen att spela nästan allting. Man kan inte alltid välja sina stycken. I somliga städer måste programmet nödvändigt vara populärt.»

»Ack den lilla violinen!» utropar efter en paus åter lady Hallé, på nytt hänsyftande på sina barnsliga lekar. »Vet ni, att jag hoppas att få igen den. Vid min fars död gafs den till en gammal vän af familjen. Denna vän dog nyligen, och jag har skrifvit till hans släktingar och begärt den lilla violinen som en gåfva. Den är för mig nästan dyrbarare än min 'Strad'.»

»Har er Stradivarius någon historia?»

»En mycket kort, ehuru den anses vara en af de mest fullkomliga. Den har tillhört Ernst, som fått den af en engelsk beundrare, ryktbar för sin violinsamling. Jag var mycket ifrig att komma öfver en »Strad», då jag hörde, att detta instrument var till salu hos en välrenomerad agent i Edinburg. Emedan jag ej kände till dess ton, utverkade jag mig tillåtelse att få profva violinen på en eller två konserter. Jag spelade hos lord Dudley och hade bland andra åhörare hertigen af Edinburg. H. k. h. blef mycket förtjust i instrumentet och sade, att om jag inte köpte det, skulle han göra det. Jag anmärkte skrattande, att det skulle vara mycket illa gjordt, då han redan hade en präktig 'Strad'. Hertigen föreslog då lord Dudley, att de skulle köpa violinen åt mig, hvilket de äfven gjorde.» —

I sin svaghet för hundar och sin kärlek för hemlif har lady Hallé tvänne drag gemensamma med den engelska kvinnan, och innan hennes »intervieware» tog afsked, visade hon sig ega ännu ett, nämligen i sin svaghet för »five o'cloch tea». Jag fick äfven veta, att, ehuru hon inom sin sfer är en »kvinnorörelsens» banbryterska, är hon ingen af dess ifriga anhängare, och med nästan komisk ifver och kraft afstår hon ifrån alla anspråk på rösträtt. Förenad med en person, hvars ackorder liksom hennes egna vibrera af snillets makt och inspiration, egarinna till ett hem, i hvilket allt hvad London eger framstående i bildning och rang gärna samlas — korteligen, en drottning inom musikens värld, är lady Hallé, ett lysande exempel på sitt köns frigjorda geni, ett exempel fullt af förebråelser mot det förflutna och rikt på förhoppningar för framtiden.»

Det största inflytande, som finnes på jorden, såväl till godt som ondt, är doldt i kvinnans hand. *A. Monod.*

Den råhet, hvarmed många män af högsta bildning tala om kvinnan, är ofta blott en följd däraf, att tillfälle fattats dem att förvärfva djupare inblick i ädla kvinliga naturers lif. *E. v. Hartmann.*

Tåren.

Såg du klara tåren
uppå barnakinden!
Hastigt kom dess svallvåg,
Fort den åter flydde,
liksom daggens droppar
fly för morgonvinden.

Såg du tårens pärla
i den ungas öga,
då vid altarrunden
rörd hon sig nedböjde!
Logo i den stunden
änglar i det höga.

Såg du lyckans solsken
le igenom tårar!
Tvänne hjärtan slogo,
två par ögon glänste,
sökande hvarandra,
uti lifvets vårar ....

Såg du sorgens tårflod,
då ett hjärta blödde!
Lifvets fröjd var svunnen,
hoppets gnista slocknad,
men i kvalfullt sinne
tåren lättnad födde.

Maria Haquin.

Plats för "hushållsläran"!

Jeder ärade tidning n:r 27 för i år finnes en uppsats med öfverskrift »Ett inkast i tjänarinnefrågan» af Hanna Kamke, däri såväl orsakerna till, som botemedlen mot den allmänt öfverklagade okunnigheten hos tjänarinnorna, och den till följd däraf rådande missbelåtenheten med desamma framhållas, och förekomma däri många behjärtansvärda uttalanden, som, om de af husmödrarna kunna följas, utan tvifvel skulle lemna tillfredsställande och goda resultat.

Den, som varit i tillfälle att lefva bland folkets barn och satt sig in i deras förhållanden, vet nog, att bland dem finnes mycket godt, och att deras vänskap och tillgifvenhet äro ganska lätta att vinna, blott de behandlas rätt. Detta torde emellertid vara en konst, som af en del husmödrar aldrig kan rätt inläras, liksom det å andra sidan finnes människor, hvilkas tillgifvenhet ej kan vinnas, om man än vore fullkomligheten personifierad. Undantag komma således att gifvas, huru väl sakerna än ordnas, men man torde i allmänhet kunna blifva rätt belåten äfven utan ett fullkomlighetstillstånd.

Det finnes bestämdt inga skäl för ett sådant antagande, att den klass af människor, som kallas tjänarinnor, skulle vara odugligare än andra, och det torde ännu, åtminstone i vårt land, vara för tidigt att i den socialistiska rörelsen spåra en orsak till berörda missförhållanden, helst som dessa redan gjordt sig gällande, innan allmänheten här hade ens en aning om socialism. Orsaken torde däremot säkrare kunna sökas i det sätt, hvarpå upplysningen handhafves och ledes, icke allenast i folkskolorna, utan ännu mera vid de allmänna och enskilda läroverken.

Den bildning, folkskolorna för närvarande lemnar, är ännu ej så hög, att lärjungarne i allmänhet yfvas däröfver, hvaremot många, för att ej säga de flesta af dem, som genomgått elementarskolorna, anse sig fullärda eller på god väg att blifva det och finna allt arbete vara under sin värdighet. Med arbete måste man därvid förstå något effektivt, som kan föda sin utöfvare, och icke de för flickor vanliga — virkning, knyppling, konstsömnad och pianospel — hvarpå endast ett ringa fåtal kan uppehålla sig. Färdighet i sådant arbete må visst icke föraktas, men dess inlärande får ej upptaga afsevärd del af skoltiden, hvilken bör användas till inhemtande af bokliga kunskaper och insikt i *praktiska arbetens utförande.*

Huru kunna husmödrarna beklaga sig öfver, att tjänsteflickorna äro okunniga i matlagning m. m., då de veta, att dessa lemna sina föräldrahem vanligen året efter det de sluta sin skolgång? Svaret torde kunna gifvas indirekt i följande fråga: Huru stora insikter i allmän hushållslära och matlagning hade de flesta husmödrar själfva vid tiden, då de lemnade elementarläroverket eller pensionen? Ett fåtal kan besvara denna fråga med »temligen goda»; flertalet med »obetydliga»; resten med »alls inga».

De bättre lottade kunna emellertid låta sina flickor, efter skoltiden, och innan det för dem blifver ett oafvisligt behof, inhemta det *nödvändiga* af hushållsläran och matlagningen, så framt flickorna därtill hafva lust, men olyckan är, att denna lust blifver kväfd af den vid flickskolorna alltför högt uppdrifna lexläsningen.

I berättelsen »Min första lärarinna» af Helena Nyblom i samma nummer af Idun synes, huru en lärarinna gör sig omtyckt af sina elever, och med hvad hon på lediga stunder roar dem. Af dessa nöjen framhålles ett, »att laga mat, som små flickor ju ofta svärma för vid en viss ålder».

Detta är fullkomligt sannt, och hvarför skola flickorna vid den tiden ej öfvas däri, då flertalet af dem i framtiden nödvändigt behöfver denna färdighet? Det är rent af förvånande, att flickskolorna sakna ämnet: hushållslära, som näst efter konsten att kunna läsa innantill borde för de flesta vara den viktigaste.

Om alla husmödrar kände denna konst, skulle också helt visst förhållandet mellan dem och tjänarne blifva bättre, än det nu är, ty då tjänsteflickorna komma ut, är det väl deras önskan få lära något, och hafva de en mästare öfver sig, så biträda de nog i allmänhet villigt vid göromålen och inhemta snart så mycket, att de, med endast någon ledning från husmoderns sida, kunna utföra de vid ett hushåll vanliga förrättningarna. Vid *arbete* äro nog de flesta arbetares barn vana, men de kunna gifvetvis ej från början uppfylla de fordringar af mångahanda slag, som ställas på dem i ett s. k. bättre hus, och det beror då mycket på den första husmodern, huru de sedermera komma att arta sig. Möta dem från början vänlighet och godhet, så försvinna så småningom den kantighet och det tvära sätt, som de ofta medföra från hemmen, hvarjämte de lära sig att med håg och lust fullgöra sina skyldigheter gent emot sina nya beskyddare. Det är visserligen deras skyldighet, »att ej blott arbeta för lönen, utan för tillfredsställelsen att rätt uppfylla sin plikt», men olika husmödrar hafva olika fordringar i den vägen, och det är sannerligen svårt för en tjänare »att hafva sitt husbondfolk för ögonen», om hon sällan ser dem utom i de fall, då de skola utgjuta sin missbelåtenhet öfver henne. Med en dylik handledning kan man ej vänta goda resultat.

Det uppfostrande inflytande, som en god husmoder däremot öfvar på sin tjänarinna, skulle, då denna en gång själf blifver husmoder, återverka på barnen och därigenom skapa nya, bättre ämnen till tjänare.

Nej, så länge tjänaren ej har råd och husbondfolket ej håg eller tillfälle att lära det, som nödigt är, så länge kan man ej vänta bättring i detta fall, och hafva skolorna gjort sig skyldiga att draga barnen från den praktiska verksamheten, så må de äfven åtaga sig återföra dem till densamma.

Af folkskolorna kan ej mycket i den vägen begäras, men däremot kunde man fordra, att undervisningen i flickskolorna komme att ledas in i en annan riktning, så att hushållsläran finge sin tillbörliga plats bland skolämnena, och att utanläsningen, där denna fortfarande bedrifves, blifver borttagen, så att icke barnens dagliga fritid från skolan behöfde uteslutande användas till lexläsning. I annat fall dödas den håg och fallenhet, som en stor del flickor under skoltiden verkligen hafva för de husliga sysslorna.

Om alla, som önska ett bättre förhållande mellan tjänare och husbondfolk, enades om att arbeta för införande af en sådan skolordning, att bredvid läsningen inginge ämnet: »hushållslära», teoretisk och praktisk i de skolor, som därtill hafva råd, samt genom föreläsningar och exempel i de öfriga, så skulle utan tvifvel ett bättre förhållande uppstå, icke allenast mellan husmoder och tjänarinna, utan inom hela familjen, där arbetet komme att befordra helsa och välstånd.

C. B—m.

Från dam-världen i Paris.

Studier för Idun

af Alvar Arfwidsson.

II.

Det »blå blodets» damer.

(Slut fr. n:r 29.)

Salongslifvet florerar naturligtvis ej nu i samma grad som under »l'ancien régime» eller under kejsardömet, då en mäktig och lysande aristokrati gaf glans åt »mondens» salonger, operans loger och Tuilleriernas spegelsalar.

Faubourg S:t Germain har i ett half sekel förgäfves väntat på sin legitime konung, och hvad bonapartisterna beträffar, så sjönk deras sol med Sedan-dagens. Det bonapartiska sällskapslifvet måste dela den napoleonska dynastiens öde.

Prinsessan Mathilde och prinsessan Jeanne Bonaparte — om hvilken jag förut talat à propos skönhet — samt några andra, däribland hertiginnan de Mouchy, född Murat och nièce till exkejsarinnan Eugénie, samt baron och baronessan Haussman, samla väl då och då sina trogna, men det blir bara ett matt återsken från 50- och 60-talet glansdagar.

Salonger finns det emellertid ändå, ehuru ej i den gamla stilen. Det är nämligen godt om herrar och ännu mer om damer inom aristokratien, som till hvad pris som helst vilja ha roligt.

Men det sker på många sätt.

Några skicka efter professorsantikviteter från Institut de France, hvilka hålla föreläsningar, och skalder, som läsa upp sina 5-aktstragedier, tills hela sällskapet stilla och fridfullt slumrat in. — Pailleron har satiriserat denna kategori i sin kvicka komedi »Sällskap, där man har tråkigt», där samtidigt den gamle professor Caro fick tjäna som skotttafla.

Andra — och det är de flesta — tillställa gärna musikaliska soiréer, men ännu hellre s. k. välgörenhetsbaler, amatörspektakel eller amatörcirkus (däri grefvinnan X. uppträder som skolryttarinna och furst Z. som clown!). Eller också arrangeras vanliga fester — vanliga fester, men ovanligt fina fester — där det s. k. »hela Paris» är inbjudet. Men det vore ingenting med hela härligheten, om man ej finge sin nya toalett känd. Tidningarna inbjudas därför alltid, och tidningarna ha ofta någon förnäm dam till medarbetare i toalettbranchen. »Etincelle», t. ex., alias grefvinnan de Pérony, hvars verkligt spirituella artiklar man njuter af i *Le Figaro.* Vid dessa fester »födas» också »moder», berättas det; den ena kvällen fanns det några damer, som »ej buro en enda diamant», den andra kvällen hade ett par hertiginnor små ur anbragta — i skorna, o. s. v. Moder? Åh, ja, men de efemäraste af alla moder. De bero alltid, äfven de mera stadigvarande af en kotteriöfverenskommelse.

Det senaste modet t. ex. att som knapphålsblomma bära blåklint i stället för gardenia har helt säkert uppstått så, att några ungdomar af *la jeunesse dorée* en afton fått idén att bära den förstnämnda; de buro den mangrannt, tidningarna förkunnade det dagen därpå, och så . . .

* * *

En typ för dessa nöjeslystna bördsdamer, som älska att föra spiran i en glad salong, är *furstinnan af Sagan.*

Hela Paris känner furstinnan af Sagan, hela Paris har historier att berätta om hennes excentriciteter. Och hon *vill*, att det skall talas om henne. La princesse de Sagan älskar reklamen nästan lika passioneradt som Sarah Bernhardt; hon var förtjust, när det förlidet är hjärtligt skrattades åt historien om, att hon låtit bita sig i armen af en apa — hon har nämligen till favorit en liten apa i stället för katt eller hund.

Furstinnan af Sagan är dotter till baron Sellières, den stenrike bankiren, som tog lifvet af sig, då han anklagats för bedrägeri. Det senare faktum hindrade naturligtvis ej, att den unge m:lle de Sellières, som ärt faderns förmögenhet, en vacker dag blef gift med prince de Sagan, ty prince de Sagan — Paris förste gentleman, något motsvarande vår vicomte de Soto — var ifrig spelare och led af kronisk kassafeber. Men äfven den starkaste kassa står ej ut i längden, i fall

det spelas i 100,000-tal, och en lika vacker dag som giftermålet blefvo de båda makarne »skiljda till förmögenhet». Fursten bor nu i Rue-Royale-klubbens palats, där han är president. Furstinnan sänder honom regelbundet hans »underhåll» och lefver för resten glada dagar i sitt féslott vid Rue S:t Dominique (midt emot erkebiskopen af Paris!) Där arrangerar hon om vintern baler och om sommaren *garden partys*, men hvilken årstid det än må vara, går det alltid uppsluppet till — *alltför* uppsluppet, hviskas det om.

Är furstinnan af Sagan typen för den nästan öfver det konventionelt tillåtnas gräns extravaganta världsdamen, så är *hertiginnan af Uzès* en annan, en allt sällsyntare typ — typen för den politiska salongskvinnan.

Hertiginnan af Uzès, en inom parentes sagdt till åren kommen dam, blef världsbekant från och med Boulanger-epoken, då hon med penningar understödde »den tappre generalen». Hon drömde om att en dag få spela första fiolen vid den blifvande kejsarens hof — Louvren var redan bestämd därför — och kanske också... ja, hvem vet?

Hennes lilla hotell vid Champs-Elysées var det provisoriska hofvet för framtidskejsaren. Där rörde sig bland franska adelns äldsta och mest lysande namn det nya partiets män, radikaler och halfsocialister med den unge Laguerre och den gamle Naquet i spetsen; radikaler och halfsocialister med glacéhandskar och röda nejlikor — min Gud, hvilka massor af röda nejlikor! Där stod markisinnan af Trédern och »sjöng 'En revenant de la revue' med Marchesisk skola» och därbakom satt, tillbakalutad i en fåtölj, den blonde generalen med det ständiga sfinxartade leendet. Han log mot alla, men mest mot damerna. Damer fanns det godt om: där sutto vicomtessorna Chaudon de Brailles och de Vernault, grefvinnan de Bréteuil, m. fl., men husets värdinna var dock medelpunkten. Där hon satt med hufvudet framåtlutadt och ögonen smekande den man, till hvilken en nation såg upp, och som alla kvinnor tillbådo, då förekom det, som hennes läppar endast velat hviska: »*Mon empereur!*»

Mon empereur! Stackars, gamla hertiginna! Nu är drömmen drömd till slut. Ack, moderna äro efemära och — den röda nejlikan är ur modet!

* * *

Säsongens och nöjenas tid utgår med Grand Prix, den stora kapplöpningen i början af juni. Sommartoaletterna ha då exponerats, och man beger sig till en annan nöjets marknad: till bad- och brunnsorterna, till Trouville, till Cannes, till Dieppe, till Spa, till Biarritz.

Faubourg S:t Germain ligger då tyst och öde, med sin tystnad och sin ödslighet erinrande om Pompeji.

Parkmurarne resa sig halfförvittrade med frodig mossa och murgröna. Därinnanför, under den svala, skuggande grönskan, råder en sorgmodig stillhet. De gamla platanerna susa och fontänen plaskar... det ljuder som dämpad musik, ett eko från århundraden, som slumrat in.

Ingen människoröst stör friden. Ingen människa finns därinne utom den gamla, som sitter och stirrar framför sig, stirrar så som han gjort i långa år — en typ för denna aristokrati, som hvarken emigration eller revolutionsgiljotin förmått böja, som anstolt och tillbakadragen, oberörd af tidsandan, obekymrad om regeringsförändringar, blott lefver på sina minnen och vårdar sina traditioner.

Därute — ett stycke därifrån — roar sig den värld, som hon aldrig förstått, där brusar ett lif, som hon söker ignorera — världsstaden, jäktandet, nervositeten — massorna som träla och släpa, och som ropa på jämnlikhet.

Hon hör i sina tankar det ropet, den gamla, och hon ler ett matt leende... hon skakar på hufvudet, och så sjunker hon tillbaka i sina minnen...

Men det kommer en dag, när allt är till ända, när festkandelabrarne brunnit ut och slottets grindar öppnas och Faubourgens stolta *comtesse* föres till den stora jämnlikhetsplats, som heter Père Lachaise. Ack, där är blodet hvarken rödt eller »blått»!

Upplysningsskola för kvinnor.

Af *Ave.*

(Forts. o. slut från n:r 30.)

De allra flesta af oss bodde på stället; alla fingo vi vår kost där, och nu, första aftonen, hade det sitt stora intresse att iakttaga, hur vi blefvo fördelade på de många sofrummen. Här var nu en flock kvinnor af olika åldrar, samhällsklasser och bildning. Like söker gärna like, ofta till föga fromma; här fördelades vi så, att de mera andligt utvecklade fingo till rumkamrater flickor, som behöfde en lifligare inverkan af intelligenta kvinnor, och dessutom måste all rangskillnad emellan oss kamrater genast upphäfvas. I egenskap af främling hedrades jag med utmärkelsen att få ett litet rum med två sängar. Till kamrat erhöll jag en jydsk tjänstflicka, som i hemlighet grät sina modiga tårar, för det hon skulle bo samman med en främling, hvilken hon förmenade sig hvarken kunna begripa eller förstå. Hvarje elev medförde sängkläder till »half säng», ty enligt landbosed lågo två flickor och sofvo i samma säng.

Afgiften för månad var, ett för allt, 30 kronor.

Hvilken maj! Ute hven blåsten kall öfver det skogfattiga landskapet; inom skolan väcktes det varmaste och rikaste lif. Slöa blickar började tåras eller glänsa af vexlande känslospel, slappa tankar grepo tag i förelagda uppgifter; surmulna ansikten klarnade, och tunga, oviga kroppar rätade på sig och fingo mänsklig hållning. Som yttre medel för att uppnå detta senare mål användes visserligen gymnastik, men man kan dock med sanning säga, att det var det till oss talade ordets inneboende ljus, lif och ande, som verkade det hela.

Här vankades ej några förmaningar eller moralkakor, hvilka ju alltid fresta mottagarne till tyst motsägelse; inga bibelstunder höllos, icke en gång andaktsöfningar förrättades. Man förutsatte, att vi alla voro sedliga människor, eftersom vi frivilligt och utan afsikt att därvid vinna något slags utmärkelse eller yttre fördelar infunnit oss här. Men man antog däremot ej som en gifven sak, att vi alla voro kristna, att vi delade den allmänneliga kristna församlingens tro och bekännelse, hvilka lågo till grund för undervisningen, och man ville undvika allt hyckleri och skenväsen. Föreståndarne höllo morgonbön med de sina, och vi kunde, i fall vi så önskade, sluta oss till vår vice husmor, då hon höll sin morgon- och aftonbön. I skolan började dock dagens arbete med en kristlig morgonsång.

De väckelse- och upplysningsmedel, som användes, utgjordes af dels en serie föredrag ur världshistorien (»Människans lefnadslopp under Guds styrelse»), dels nordisk mytologi, det vill säga våra hedniska förfäders gudstro, med dess sagor så underbart djupa och så rika på sanningsglimtar i sitt gripande bilderspråk; vidare fäderneslandets historia i dess märkligaste drag, uppläsning af danska skalders och diktares verk samt icke minst sång, saga och sägen.

Men här voro ej föredragen ängsligt utprickade och inlärda ur tryckta böcker, ej heller uppvaktades vi med föreläsningar ur skrifna pappershäften. Ordet flöt fritt, lefvande och varmt; bilderna ur de olika folkens historia (börjande med gamla testamentet) målades för oss i stora, tydliga drag; händelserna, folkens fel, missgrepp, väckelse och hjältedåd framställdes så, att orsak och verkan sprungo i ögonen och läto oss i den stora världen med dess strider, fall, ånger och upprättelse igenkänna hvar sin egen lilla värld i hem och i eget bröst. Skolans praktiska ämnen voro dansk geografi, rättskrifning, räkneöfningar, handarbeten och gymnastik.

Kamratlifvet var äfven en makt, som skolan kunde påräkna, ty bland oss uppstod snart ett så innerligt förhållande, just genom vår gemensamma kärlek till skolan och vår aktning och tillgifvenhet för dem, som där meddelade oss en hjärtevärmande och tankevidgande kristlig lifssyn, att vi i allt bistodo och sökte glädja hvarandra. Än var det vår stackars blinda kamrat, som antingen önskade få höra de nordiska gudasagorna mera i detalj, eller ville hon lära sig en sång eller ett stickarbete; än var det någon mera vetgirig tjänstflicka, som sporde närmare om den eller den historiska personen eller om något uttryck, som ej blifvit klart uppfattadt, så att fristunderna upptogos vanligen af samtal, i olika grupper, om det senast hörda. Om min rumskamrat, min präktiga Karoline, kan jag knappt säga, att: »i tre dagar grät hon, och så blef hon nöjd,» ty det dröjde visst ej ens så länge, innan hon, under de sena sommaraftnarne, tog min historiska kunskap i anspråk, själf rent förundrad öfver, att hon kunde så lätt förstå mig.

Under regniga aftnar lekte och dansade vi med lif och lust i den stora gymnastiksalen. Ingen af lärarne bad oss äldre om att deltaga däri, men dels var det så innerligt roligt att vara med, dels kunde vi på föreståndaren märka, att han kände sig glad och trygg vid att veta, det vi äldre äfven där voro med bland ungdomen.

Söndagarne besökte många af oss kyrkan; andra begagnade hvilodagen till läsning i de böcker skolans föreståndare lånade oss; men vi förde dock då så mycket friluftslif, som var möjligt. Klockan 6 e. m. föreläste föreståndaren någon glad, god berättelse eller en komedi, och *så*, som han läste, fick ordet lif. Det var hjärteglada, smittosamma skratt, som då, gång på gång, fyllde hörsalen. Allt vistande i sofrummen under dagarne var förbjudet. Däremot stod det oss alla fritt att på passande tider — under kvällarne — flere eller färre åt gången besöka föreståndaren och hans familj. Dessa samtalsstunder voro af icke ringa betydelse för eleverna.

En söndag i hvarje månad höllo skolans båda föreståndare kristliga föredrag, och då samlades där så många åhörare från när och fjärran, att talarstolen ett par söndagar måste flyttas ut på gårdsplanen, emedan där blef för trångt och kvaft i gymnastiksalen. Dessa högtidsdagar afslötos med en aftonmåltid, i hvilken många af gästerna deltogo.

Mycket ofta fick skolan besök af personer

ur alla samhällsklasser, män och kvinnor, hvilka önskade höra ett eller flere föredrag. I hela 14 dagar hade jag till sidokamrat en finsk fil. kandidat, som rent af fängslades af föredragen och skollifvet och uppsköt sin afresa dag efter dag.

Ja, vi lycklige, under hela tre månader kände de allra flesta af oss ingen annan sorg än den, att tiden flög för fort och vi nändes knappt sofva bort några af dessa ljusa sommarnattsdrömmar; under den sista månaden motsågo vi med hemlig bäfvan afskedets dag. Väl sades oss ofta i föredragen, att det andliga badlit, vi nu förde, egentligen var en sånningstid, och att det ord, vi mottagit, skulle stå sin pröfning ute i lifvet för att kunna bära frukt. Men här, var så godt att vara bland idel vänner; där ute stod den kalla, hårda kampen för utkomsten väntande på de flesta af oss, och det var mänskligt att skygga en smula, när skuggan af denna kamp nu började falla öfver vår väg. Dock är det ej till moraliska blötdjur man uppdrages i dessa upplysningsskolor, ty här, om någonstädes, riktas och stärkes viljekraften och pliktkänslan; allt arbete får sitt andliga innehåll, såsom varande länkar i en och samma kedja, till samma glada och välsignelsebringande mål. Därför kan man också i Danmark få se upplysta, kunskapsrika kvinnor upptaga tjänarinnors gärning i hem, där de hedras och älskas som familjemedlemmar.

Skilsmessan från skolan, lärare och kamrater kan jag ännu ej tänka på, utan att ögonen tåras; men det är högtidsstunder, då, såsom stundom händer, jag i Danmark träffar någon af mina kamrater, eller någon af dem besöker mig i mitt hem; då blomma minnets hvita liljor åter i skimrande sommarfägring.

Barn och blommor.

På senare tiden har mången gång klagats öfver, att för stora fordringar i skolorna ställas på barnens arbetskraft. Äfven om man måste medge, att dessa klagomål icka äro alldeles ogrundade, i det särskildt i de högre goss- och flickskolorna fordringarna på den uppväxande ungdomens kapacitet oupphörligt höjas, medan kanske ej tillräckligt afseende fästes vid kroppens vård, måste man likväl å andra sidan medge, att dessa klagomål till icke ringa del utgå från föräldrar, som gärna klema litet med sina barn. Vidare får man ej frånse, att lifvet i våra dagar ställer vida större anspråk på hvarje individ af samhället än förr var fallet, och att endast den med fördel kan upptaga kampen för sin tillvaro, som inträder i lifvet väl rustad med kunskaper och arbetsförmåga. Detta gäller lika mycket den kvinliga som den manliga ungdomen.

Om jag sålunda än inte odeladt kan instämma i klagomålen öfver vår ungdoms öfveransträngning, skulle jag likväl vilja fästa uppmärksamheten på *en* punkt, hvilken såväl i skolan som hemmet icke uppmärksammas så mycket som önskligt vore, nämligen utbildandet af det barnsliga *sinnet*, gent emot det något ensidiga utbildandet af förstånd och minne. Detta gäller särskildt vid uppfostran af den *kvinliga* ungdomen, hos hvilken känslolifvet är mera förhärskande än hos den manliga ungdomen. Först då i lika grad sörjes för själskrafternas, förståndets, minnets, viljans och sinnets utveckling kan man tala om en *harmonisk* uppfostran.

Ett förträffligt medel att höja och utbilda det ungdomliga sinnet på samma gång som det estetiska begreppet visar sig vara att öppna barnens ögon för *naturen*. Bland dess oändliga företeelser är det i första rummet *växtvärldens* ljufva område, som drager till sig hvarje känsligt hjärta och framför allt det kvinliga sinnet. Hvilken harmonisk färgsammanställning möter oss ej hos de blommande rosorna, förgätmigejen, den blomrika ängen och den höstliga löfskogen. Man lär barnen att uppmärksamt iakttaga och jämföra naturföremålen och att med varmt sinne följa den gudomliga makten, visheten och godheten i spåren. Till en estetisk naturuppfattning hör äfven den *poetiska* iakttagelsen af naturen.

En tysk författare har härom sagt:

»Den poetiska naturuppfattningen är berättigad emedan den har allmängiltiga lagar till omedveten grund. Eller skulle det blott vara en tillfällighet, att violen är en bild af blygsamheten, eken en bild af kraften och själfmedvetandet? Om blott *skalderna* funnit detta, hur kunde då en sådan åskådning ha slagit så djupa rötter hos folket? Det måste finnas djupare samband mellan växtvärlden och människan, djupare än någonsin, en jämförelse af den yttre uppenbarelseformen låter en ana, och skalderna äro blott tolkare af naturprofeternas stumma språk.» Kärleken till naturen och först och främst till dess ljufvaste barn, till *blommorna*, ger sig tillkänna i de mest olika lefnadsförhållanden, där sorger och nöd ej helt och hållet förmått kväfva sinnet för det sköna, goda och poetiska. Den ger sig tillkänna i den omsorgsfulla vården äfven af rumsväxter, från den furstliga boningen till den torftiga hyddan, där en blygsam blomplanta omhuldas i en sönderslagen mjölkspilkum. Låtom oss sålunda framkalla och utbilda våra barns, särskildt våra flickors natursinne genom att åt dem öfverlemna vården af våra krukväxter, åtminstone de mera lättskötta af dem. Härmed står äfven i närmaste sammanhang en befordran af sinnet för huslighet, som kan bli till glädje och välsignelse i många hem.

H. S.

Återskänkt.

Skiss af ***Mathilda Roos.***

I fru Lundells rum, där annars det enformiga ljudet af symaskinens surr brukade höras från morgon till kväll, var i dag alldeles tyst. Ännu i går hade allt varit sig likt därinne. Syflickorna sutto kring det stora runda bordet, som var öfverhöljdt af lappar, tygstycken och trådrullar; frun gick omkring, granskande och rättande, eller tog emot kunder, profvade på dem eller åhörde deras klander och ändlösa föreskrifter. Men på kvällen, då flickorna lade in sina arbeten och togo afsked för att gå, sade frun kort: »det är ej värdt, att ni kommer i morgon, jag skall skicka er ett bud, när vi kunna börja arbetet igen.»

Sedan gick hon in i rummet bredvid, där hennes lilla flicka låg döende, satte sig vid bädden, tog den lilla feberheta handen i sin och — väntade...

Klockan 9 kom doktorn, för andra gången i dag. Hon vågade ej göra honom några frågor; med sammanpressade läppar och dystra, tårlösa ögon åsåg hon, hur han lyssnade på den lilla flickans bröst, kände på pulsen och därefter skref ett nytt recept. Men då doktorn var färdig att gå, hviskade hon ångestfullt: »Är det... är det... omöjligt...?»

Doktorn svarade ej; han endast tryckte hennes hand och vände sig bort. Han kände fru Lundells historia; han visste, att det icke var första gången hon stod vid ett af sina barns dödsbädd — men han visste också, att denna gång skulle bli den sista...

Hon skickade jungfrun efter den föreskrifna medicinen och återtog därefter sin plats vid sjukbädden.

Timme efter timme förgick... Hur lång var inte denna dödsnatt, och ändå — hur ängsligt fort förgingo ej minuterna! Det gamla vägguret, på hvilket hon lyssnat under så många sömnlösa nätter, pickade hårdt i tystnaden, det var, som om det obarmhertigt velat påminna henne om, att för hvarje sekund, som gick, gled hennes barn ifrån henne — längre och längre bort mot det stora, okända, där hon slutligen alldeles måste släppa det.

Hon satt med hufvudet lutadt i ena handen och blicken orörligt fäst på den döende. Nattlampans sken föll otydligt öfver föremålen i rummet, öfver stolarne, med hvilka lilla Signe brukade leka häst och vagn, öfver skåpet, där hon förvarade sina små leksaker, öfver dockan, som låg bortglömd och halfklädd på soffan. Framför lampan stod en skärm, som inhöljde den döendes ansikte och gestalt i en vemodig, graflik skymning.

Ett litet barnalif... en liten flämtande lifsgnista... hvilken obetydlighet... hur likgiltigt om den slocknade eller uppflammade igen! Ingen skulle bekymra sig därom; världen skulle gå sin gång liksom förut, antingen hennes barn doge eller ej, antingen hennes hjärta krossades eller icke. Och ändå föreföll det henne, som om jorden gärna skulle fått remna, som om världen skulle fått förgås, hade hon blott därigenom kunnat rädda det lilla människolif, hennes brinnande böner sökte fasthålla.

Men inga böner, inga vilda önskningar hjälpte. Fram emot morgonen började dödsarbetet. Det varade icke länge; den lilla flickans krafter voro snart uttömda, och då dagen grydde hade hon för alltid insomnat från sina barnsliga sorger och fröjder. — —

Frun släckte nattlampan, som brunnit under dödskampen, flyttade bort skärmen och drog upp rullgardinen. En solig morgondager föll in i rummet och öfver kudden, mot hvilken det lilla bleka ansiktet hvilade. Det var ett vackert barn, med fina, regelbundna drag och mörkt, krusigt hår. Modern ställde sig framför sängen och betraktade i det klara morgonljuset sitt döda barn.

Men då grep henne förtviflan, likt en plötsligt lössläppt flod. All den själsstyrka, med hvilken hon tvingat sig till lugn under de högtidliga ögonblick, då döden kom och affordrade henne det käraste hon egde, försvann; högt snyftande föll hon på knä vid sängen och öfverhöljde den dödas händer med tårar och kyssar.

Nej, Signe kunde icke vara död... det var en inbillning, en ohygglig fantasi... ingenting annat... hon sof, hon skulle vakna, liksom hon brukade göra om morgnarne vid moderns smekningar... Gud kunde icke vara så grym... Han hade ju redan beröfvat henne allt... gång på gång hade han slagit henne med fattigdom... sjukdom... död... men detta sista... det skulle han ej taga...

Men Signe sofver så obarmhertigt djupt och tungt; då modern kysser de små läpparne, kännas de iskalla, och ögonlocken ligga så stela och tunga, inga drömmar komma dem att skälfva till som förr, då modern stod vid bädden och vaktade på den lillas sömn...

Snyftningarna frambryta, blandade med suckar och halfkväfda rop. Hon gråter hejdlöst, oförnuftigt, som man gör det, då man önskar kunna gråta bort sin lifskraft. Slutligen kan hon ej gråta mera, hon har inga tårar, hennes hufvud värker och bränner, ett doft lugn kommer öfver henne, den fysiska tröttheten dämpar hennes kval. Hon har gråtit sig mätt, gråtit sig fri från förtviflans uppror.

Hon stiger upp, baddar hufvudet med vatten, stökar litet i rummet och sätter sig därefter åter vid lilla Signes bädd.

Hennes tankar bli så småningom lugnare. Som en stor, vacker stjärna plötsligen frambryter ur dunklet, så uppstiger midt i hennes förtviflan föreställningen, att Signe icke för alltid blifvit henne beröfvad, att samma hand, som släckt hennes älsklings lif, inom kort äfven skall släcka hennes, och att de sedan på ett eller annat sätt skola återförenas.

Hon släpper ej denna föreställning, hon trycker den in i sin själ och lägger den som en lindrande balsam öfver det öppna, svidande såret. Hur dåraktigt hade hon ej sörjt, sörjt som de, hvilka ej ha något hopp! Skilsmessans tid var ju så kort — — några år kanske och sedan . . .

Medan hon satt där, kom jungfrun in för att säga, att fröken Gillberg var därute och frågade, om hon finge träffa frun; hon hade hört, att lilla Signe dött i natt, och undrade nu, om hon kunde vara till någon hjälp? —

»Ja, bed henne komma in», svarade frun, i det hon reste sig upp och mekaniskt ordnade sitt hår framför spegeln, »det var mycket vänligt af fröken.»

Fröken Gillberg var en lärarinna, som bodde i samma hus som fru Lundell, hos hvilken hon brukade sy sina klädningar, och till hvilken hon flere gånger tittat in under Signes sjukdom.

»Goddag, snälla fru Lundell!» utropade hon, då hon kom in i rummet och grep fruns framräckta hand, som hon häftigt tryckte, — »åh, hvad detta var sorgligt . . . att hon inte kunde räddas . . . den lilla, rara ungen . . . jag kan ej säga er, hur ondt det gör mig . . .»

Åter tryckte hon fruns hand, som hon därefter lika häftigt släppte.

»Ja, det är ett tungt slag», hviskade frun, »men Gud skall väl ge mig krafter att bära det.»

(Forts.)

Augustinumret af Iduns Mode- och Mönstertidning åtföljer nästa veckas nummer af Idun, till dem, som abonnerat å densamma.

Huru jag indelar och använder en större kalfstek.

(Ett à propos i anledning af uppsatsen »Kalfstek» i N:r 25).

Mitt hushåll består endast af fyra personer, men ändock köper jag aldrig s. k. »nykterdansare», utan den bästa gödkalfstek, som kan fås. Med kalfstek förstår man i en småstad icke en uthuggen stek, utan man är tvungen att taga hela fjärdedelen af kreaturet, så att njursteken och kotlettraden med bihang medfölja. Jag har således 8 à 10 kg kött att ställa med och anrätta under veckans lopp i olika gestalter.

Först frånskiljer jag den egentliga steken och fråntager försiktigt de med särskilda hinnor omgifna bitarna på undersidan: blott ett snitt med knifven, och man kan nästan endast med tummen skjuta vidare. Steken förlorar sålunda ingenting af sin saft, som ovilkorligen skulle ske, om man skure itu den tvärs öfver, och kan den till och med uppläggas *hel* på fat, utan att någon märker, att en del blifvit borttagen. Jag späckar gärna en kalfstek, ty utom nyttan af sålunda tillfördt fett, ser det bra ut; och jag steker den hellre i ugnen än i en gryta uppå spisen. — Den ena af de frånskilda bitarna lägger jag antingen i *saltlake* (saltadt kalfkött är neml. särdeles godt) eller jag skär den i breda strimlor och gör *rullader* däraf (med tunna fläskskifvor och kryddor inuti) eller bultar dem till vanlig *kalops*. — Det andra köttstycket males sönder på köttkvarnen till *kotletter* (blandade med litet grädde, äggula, kryddpeppar och salt, och pannerade i ägghvita och rifvebröd). Är det mera kotlettmassa, än som går åt till middagen, så fråntager jag något, uppblandar det med mera mjölk och litet potatismjöl till fina köttbullar i buljong eller till smörgåsbordet. En och annan gång skär jag itu hela köttstycket, att det blir en jemn skifva, lägger en brödfärs uppå och syr ihop det hela till en stor rullad, som stekes i gryta. (*Färserad stek.*)

Kotlettraden befrias från bukköttet och det rena köttet skäres från benen, äfvenledes den på inre sidan liggande lilla mörsteken. Ty jag är af den åsikten, att man skall anrätta all mat så »mundgerecht» som möjligt. Väl bli kotletterna större, om man hugger sönder dem med hvar sitt ben på — men hur sällan ätes då allt det goda, som är på dem! Hälften blir (på kalaser åtminstone) kvar och måste vanligen kastas bort.

Bukköttet, låret och alla småbenen kokas (af *kalfbuljongen* kan lagas en god soppa, som dock aldrig blir klar), och det bästa däraf tages till s. k. *dillkött;* dillsåsen kan lagas genast, och de skurna köttbitarna läggas i; då står det sig ett par dagar och värmes vid behof, utan att förlora i närisgsvärde. Allt det öfriga afskrapade köttet hackas, och däraf göres *sylta*. Efter mängden upplöser man af det geléartade spadet, lägger på salt och stött krydd- och starkpeppar samt det hackade köttet; när detta kokat en stund, tillsättes en sked mjölk, och om man vill, litet ättika; fylles i formar för att sedan stjälpas; serveras kall med grädde, ättika och rödbetor.

Njuren steker jag samtidigt med steken (så framt jag ej steker hela kotlettraden såsom njurstek) och skär antingen upp den varm till middagen, eller får den tjäna till rätt på smörgåsbordet, skuren i skifvor, doppade i ägg och rifvebröd samt stekta. Ett annat sätt att använda den är att hacka den, fräsa den i smör med litet kryddor och äggröra af 1 ägg, hvilken färs strykes på hvetebrödskifvor, doppade i uppvispad äggröra; dessa *njurbröd* äro, väl stekta, särdeles goda.

Återstår att förtära sjelfva *steken*. Vill jag servera *uppvärmd* stek, så värmer jag aldrig köttskifvorna i steksåsen, utan lägger dem i en djup tallrik, häller kokande vatten på och ställer denna tallrik med lock på $^1/_2$ timme på en af pannorna på spisen. Då blir köttet så saftigt som möjligt, och, så vida det ej kommer i kokning, ej heller urlakadt. En annan gång tillreder jag en pikant *ragout* på följande sätt: Ett stycke smör fräses med mjöl och rifven ost, rifven lök, grädde eller god mjölk. Häri få tärningar af kalfstek ett uppkok; såsen redes sedan med äggulor, vispade i hvitt vin och litet ättika. Anrättad på fat, öfverströs rätten med ost och rifvebröd och insättes 10 minuter i stekugnen. — Är så mycket af steken kvar, att jag kan skära ansenliga skifvor däraf, så gör jag s. k. *kalfmarinad*, d. v. s. doppar dessa skifvor i tjock pannkakssmet och steker dem. Finare är likväl att göra en köttfärs och forma bollar deraf, hvilka man doppar i strufsmet och kokar i flottyr. — En god anrättning är också att fräsa smör ljusgult i en stekpanna, lägga köttskifvor i, beströ dem med riktigt fint hackad lök och hälla öfver vispade ägg (utan mjölk), kryddade med salt och kummin eller muskott, samt låta det hela draga en liten stund.

Resten användes till *sillsallad, haché, frikadeller, omelette, köttpudding, croquetter*, pressylta (tillsammans med gris), till förlängning af hummersallad o. d. — Så att nog kan man hitta på omvexling och tillfredställa anspråken på en ordentlig kötträtt!

Vill man förvara den råa steken litet längre, så lägger man den i skummad mjölk, eller slår en duk omkring med en lösning af konservsalt, som dock ständigt måste hållas fuktig.

Ett nytt sätt att förvara all sorts kött under sommaren lärde jag mig häromdagen. Det lär vara utmärkt att skära sönder köttet i bitar och packa ned dessa i burkar med skruf, hvilka man brukar till inläggning af grönsaker. Just under den heta sommartiden har man dem ju obegagnade. De förvaras i isskåpet eller ock i sval matbod.

Stenia.

Striden om hjärtan.

Ur ett kvinnolifs historia

af

Johan Nordling.

XV.

Segrar och nederlag.

(Forts.).

Det var en gnistrande kall vinterkväll i början af februari. Från en djup svartblå himmel sköto stjärnorna klara blixtar som i darrande skimmer göto sitt bleka ljus öfver den nyfallna snön.

Öfver den stora stadens boulevarder sände de elektriska lamporna ut en intensiv dager, som gaf det brokiga stimmet af muntert pinglande slädar, rimfrostlupna spårvagnar och fotvandrande skaror bjärt färg.

Säsongon var i full gång, i sitt högsta flor; och hvar man gick fram på de förnämligare gatorna, såg man de ståtliga våningarne festligt upplysta till lysande soareer och baler, medan rader af eleganta ekvipager vid trottoarkanten nedanför aflemnade sina gäster, herrar i varmt pelsverk och unga damer i fotsida kappor och koketta teaterhufvor.

Vid den fashionabla Trädgårdsgatan hade en stor skara nyfikna samlats utanför de Stjärneska palatset, som genom alla våningar strålade af bländande ljus. Vagn efter vagn rullade fram, ljudlöst nästan i den tunna snön; och in genom den höga hvalfporten, krönt af det Stjärneska vapnet i glittrande kronglas, böljade ett nästan oafbrutet tåg mellan de livréklädda jägarnes leder.

Grefve Stjärne och hans unga fru gåfvo sin första fest för säsongen.

* * *

Denna gång hade de eleganta inbjudningskorten, hvilkas kallelse från detta håll tillförene alltid mottagits med sådan ifver, väckt mycket blandade känslor inom den förnäma societet, till hvilken de uteslutande vände sig. Den »Stjärneska giftermålsskandalen» hade länge varit det mest pikanta af alla samtalsämnen för säsongen. Man hade hviskat därom, och man hade talat högt.

En kvinna, en ung, strålande skön kvinna, det är sannt — men hvem, hvarifrån? En främmande, en obekant, utan historia, utan börd! Och så det oväntade och plötsliga i hela tilldragelsen — och den stora skilnaden i ålder.

De vanvettigaste historier voro i omlopp, i salongernas skvallerhörn, vid klubbarnes spelbord. Tusen rykten korsade hvarandra, alla så skiljaktiga som a från ö.

Men ingen kom med vissheten; och till sist, när de jämförelsevis förståndiga började tröttna på detta resultatlösa sladder, började en klick tongifvande herrar helt öfverlägset skratta och rycka på axlarne åt »damernas dumma och inbilska betänkligheter»: den unga grefvinnan Stjärne var »förtjusande», *det* var visst; och då man intet ondt visste om henne, hade man allt skäl att antaga det bästa.

Opinionen slog om, och en antydan, som skickligt och i rätta ögonblicket sattes i omlopp, att hon var af hög och oförvitlig polsk aristokrati, men politiskt landsflyktig och under adoptivnamn uppfostrad i England, började nästan finna burskap som fastslagen sanning.

Grefve Stjärne och hans unga hustru hade hittills lefvat tyst och tillbakadraget samt blott aflagt ett fåtal visiter inom grefvens närmaste vänkrets, som mer eller mindre godvilligt besvarats.

Hvad som dock fortfarande gaf en stor del af de mindre lätt öfvertygade damerna »vatten på sin kvarn», var den ögonskenliga smärta och det inåtvända lidande, som allt se'n åskslaget af faderns hemliga giftermål i Paris tryckte sin prägel på den vackra Sonjas ansikte och hela väsende.

All hennes hjältemodiga sträfvan att inför främmande blickar fördölja sitt själstillstånd, gäckades af de tydliga spåren kring dessa förr så glada ögon, kring denna fordom trotsigt käcka lilla mun.

»Bah» — svarade herrarne, »litet bleksot, för mycket baler — den gamla vanliga flickåkomman, som snart nog funne sin öfvergång.»

* * *

Som sagdt — stämningen hade varit blandad. Herrarne voro förtjusta att nu ändtligen få ett tillfälle att närmare göra den mycket omtalade unga grefvinnans bekantskap, hvilkens sällsynta skönhet redan på afstånd tändt intressets varma gnista inom dem.

Och damerna — — Ja, ärligt erkändt, voro de i grund och botten ej mindre ifriga att få tillfredsställa sin nyfikenhet, och de betänkligheter, som de högt uttalade, funno hemliga reservanter i deras egna svaga hjärtan, som talade ett till den grad öfvertygande språk, att, när den med så mycket intresse motsedda, betydelsefulla aftonen var inne, endast ett försvinnande fåtal af de allra försiktigaste, som ännu ville se tiden an, under olika förevändingar uteblef.

I den stora trappsalen i andra våningen mottog grefve Stjärne själf sina gäster, allt efter som den ändlösa strömmen böljade uppför den breda trappan, täckt med dyrbara mattor, i hvilka fötterna sjönko djupare än i gatans snö, simmande i ljus från de stora elektriska kronor, som bronssaty-

rerna på valnötsräcket lyfte högt upp under det cirkelformade takets stuck.

Grefvens utseende slog alla med förvåning: hans nobla ansikte strålade af gladt lynne, hans ögon lyste som en ynglings, alla hans rörelser och ord hade fått en verve och ett lif öfver sig, som påminde om de dagar för snart tjugu år sedan, när han, äfven då en nygift äkta man, öppnade samma dörrar till en serie lysande fester.

»Det är ett underverk, så din farbror föryngrats,» sade baron Ruda till sin vän Kurt Stråle, då de nyss lemnat honom; »hans hustru måtte vara en riktig undergörerska. Mycket har jag hört talas om henne, fast jag ej än sett henne. Jag brinner af nyfikenhet.»

»Lugn — lugn, min vän,» skrattade Stråle; »jag skall på ögonblicket presentera dig — för min tant.» Han lade en lätt ironisk tonvikt på dessa sista ord.

»Nå, hvad tycker du då själf om henne?»

»Åh, det *finns* blott ett omdöme,» brister Stråle entusiastiskt ut, »hon är bedårande. Jag afundas farbror.»

»Verkligen! Jag skulle ej undra på, om din fästmö blefve svartsjuk, om hon hörde dig. Du spelade emellertid i en helt annan tonart strax före bröllopet, du minns, när du skref till mig från Paris. Du hade visst rest dit för att hindra giftermålet — eller hur det var...»

Stråle rodnade lätt.

»Ah ja, jag kände henne ej då, hade aldrig sett henne. Det var Sonja, som, vete Gud hvarför, fattat ett dumt, oresonligt agg till sin styfmor och målat ut saken för mig på sitt vis! Och så föreföll det naturligtvis en smula galet, att en så gammal — att farbror skulle falla offer för slik romantik. Men — han är ju dock bara människa — och *nu* förlåter jag honom. Dock, du får själf döma. Grefvinnan tar emot sina gäster i den blåa salongen, och jag skall rekommendera dig till det bästa. Jag smickrar mig med att mina ord gälla en smula inför henne.»

Han vred, med ett självbelåtet litet leende, till rätta sina mustacher, tog sin vän under armen och förde honom in i den första salongen.

Grefvinnan Kathe, som midt på golfvet stod omgifven af en tät grupp uppvaktande herrar, gick genast emot dem och sträckte, vänligt leende, sin behandskade lilla hand mot Kurt.

»Så kommer ni då ändtligen, min käre herr sengångare. Jag får riktigt lof att banna er. Ni lofvar att vara den första bland gästerna och kommer bland de sista. Hvad tror ni stackars Sonja skall säga, som ensam presiderar bland alla damerna i röda salongen? Skynda, skynda, herr fästman.»

»Ni visar mig då genast ifrån er, min förtjusande unga tant,» svarade Kurt och mätte med en lång beundrande blick hennes eleganta gestalt från topp till tå; »ni är i dag mer strålande än någonsin. Hvilken vänlig fé har gifvit er gåfvan att kläda er så som ingen annan?»

»Åh,» skrattade grefvinnan, »försök ej att smickra mig. Ni är en ung, förlofvad man; ni skall väl ej ha ögon för de gifta damernas toaletter. Ni skall öfver hufvud icke ha ögon för mer än *en enda* dams toalett, er fästmös. Sonja är i kväll så förtjusande söt.»

»Återigen Sonja! En minut kan ni väl skänka mig.»

De hade halfhögt, i dämpad ton utbytt dessa hastiga repliker, medan baron Ruda höll sig på vördnadsfullt afstånd, väntande, att hans tur skulle komma.

Sekunderna föreföllo honom föröfrigt icke långa, så helt och hållet fängslades han af att beundra den strålande skönheten framför sig.

Ty Kathe Stjärne var verkligen denna kväll om möjligt mer än någonsin till sin fördel, däri hade Kurt rätt.

En slät dräkt af dyrbaraste hvita siden slöt sig som gjuten kring hennes smidiga gestalt; framvåden var rikt broderad med äkta perlor, som blinkade med sitt diskreta ljus för hvarje minsta rörelse. Ofvan de mjällhvita, bara skuldrorna tecknade sig halsen utan minsta smycke förutom det skönaste, som naturen själf gaf: denna sällsynt graciösa och på samma gång värdiga liniernas plastik, som ensamt kan väcka beundran bättre än de mest lysande ädelstenar, de klaraste diamanter. Konturernas läckra fulländning, i nackens rundning, kring den rosenröda lilla öronmusslan, i hvarje drag af detta nästan förklarade ansikte, öfver hvilket det silkesglänsande håret kastade en genomskinlig skugga — allt förenade sig att göra grefvinnan Stjärnes seger viss åtminstone på en punkt: skönhetens.

»*Hors de concours*,» hviskade halfhögt en ung envoyé till sin dam, bakom baron Rudas rygg; och hon svarade med denna äkta kvinliga afundens reservation, som bättre än något annat kännetäcknar en rivals triumf:

»Åhja, verkligen bra. Men tycker ni inte, att det är för litet färg i hennes skönhet?»

I detsamma höjde Kurt Stråle sin röst:

»Men det var sannt, fru grefvinna, jag kom egentligen för att för er föreställa en min kamrat på regimentet — får jag lof — — baron Ruda — grefvinnan Stjärne...»

* * *

I den »röda salongen», som helt var dekorerad i purpurfärgad sidendamast, möbler, väggar och tak, likt ett jättelikt juvelskrin, gjorde Sonja »les honneurs» för de unga dansande damerna. Hon var mot alla älskvärdheten själf och hade vänliga ord till reds i hvarje ögonblick, men äfven en föga skarpsynt blick kunde ej undgå att upptäcka ett visst drag af trötthet i det bleka ansiktet, och hennes mörka ögon hade denna genomskinliga klarhet, som födes af många tårar.

Man hviskade äfven härom i förstulna vråar med skiftande kommentarier.

När fästmannen steg in och hon fattat hans hand, drog hon honom genast med sig in i en af de djupa fönsternisherna, där de tunga gardinerna gåfvo skymmande skugga.

»Kurt, hvad du har dröjt länge! Jag har sett dig genom dörren i den yttre salongen. Men du hade väl svårt att slita dig från den förtrollande värdinnan.»

Hennes ord hade en bitter klang. Den unge mannen gjorde en otålig rörelse.

»Så, äro vi nu där igen,» brast han ut. »Sonja, skall du då *aldrig* kunna taga ditt förnuft till fånga och döma rättvist om din» — styfmor, höll han på att säga, men hejdade sig i sista stund, då han visste, till hvilka nervöst häftiga utbrott detta namn, som Sonja ej fördrog att höra, ofta gifvit anledning. »Din — fars hustru,» ändrade han sig nu.

»Låt oss ej tvista — i kväll,» bad hon med sorgsen röst. »Du får verkligen ha litet öfverseende med mig, Kurt; jag är så trött, så dödligt trött.

»Så, mitt kära barn,» svarade han vänligare, »du är inte rätt frisk, och ser därför allt i svart. Jag tror inte, du orkar godt med dina värdinneplikter i kväll. Nu kan du godt försvinna en stund, sen alla äro komna. Gå in i det lilla blomsterrummet och hvila dig några minuter. Där är nu alldeles tomt, och jag kommer efter och hemtar dig, när dansen skall begynna. Den första valsen är naturligtvis min.»

Hon log matt till svar. Men så mörknade hennes ögon vid en plötslig tanke:

»Kurt,» sade hon, »en sak måste du lofva mig, hör du, lofva mig det. Svara ja, genast ja, annars får jag intet lugn på hela kvällen.»

»Hvad då,» frågade han med en misstänksam aning; »en man kastar aldrig bort sitt hedersord som en obesedd småslant.»

»Ack, det är en sådan obetydlighet, du måste göra mig till viljes,» bad hon i en ifrig ton, som motsade hennes ord. »Du får icke dansa med — med *henne*.» Sonja såg ej i damastens skymning, hur hans panna färgades af röda fläckar. Han bet i sin mustasch.

»Det är omöljligt,» sade han. »Jag har redan tecknat mig för en dans.»

»Det kan ändras! Jag skall göra din ursäkt — du behöfver ej alls — du hade missräknat dig, du kan vricka din fot — hvad som helst.»

»Dumheter,» afbryter Kurt; »dina nycker ha ingen gräns. Jag kan ej göra mig till en narr för dessa barnsligheter.»

»Du nekar således...?»

»Ja, det gör jag.»

Han kände sig obehagligt stämd. Han fruktade ett utbrott, en ström af tårar, som skulle väcka skandal.

Men i dess ställe rätade hon upp sig, och hennes ögon flammade till.

»*Godt*,» sade hon, då kan du ock ge den första valsen åt henne.»

»Sonja, hvad tänker du på...»

Men innan han hinner hejda henne, har hon redan lemnat honom och trädt ut i salongens hvimmel. Han hör hennes klara röst ropa:

»Grefve Strålsköld, säger hon,» sådan tur att jag träffade er. Ni begärde nyss en dans. Förlåt, att jag misstog mig. Jag har den första valsen ledig, och den är er.»

I detsamma tränga de gälla hornstötarne från orkesterns *ouverture de bal* genom de sorlande salongerna.

(Forts.)

Förslag till matordning för veckan 3—9 aug.

Söndag: Grönsoppa 5; kyckling à la Marengo; ragu på selleri; bigaråer.

Måndag: Köttpudding; blåbärskräm med mjölk.

Tisdag: Gädda med pepparrot; kalfbress; filbunke.

Onsdag: Kalfkotlett med spritärter; smultron och mjölk.

Torsdag: Ärtpuré; oxstek med grönsaker;

Fredag: Kokta kräftor; stekt and; släpärter; hallon med grädde.

Lördag: Kokt rökt skinka med grönsaker; soppa på sparris; jordgubb-beignets.

Recept.

1. *Soppa på grönsaker 5.* Fyra medelstora morötter skäras i tunna skifvor; färska, späda ärter, 2 till 3 blomkålshufvuden kokas, hvardera sorten för sig, i så kort spad som möjligt. Då ärterna och morötterna äro fullkokta, sammanslås de, oskummad mjölk tillsättes; får uppkoka och afredes med en matsked mjöl under kokning. Blomkålen upplägges på durkslag att afrinna. Strax före serveringen afredes soppan med litet god grädde och ett par, tre äggulor, hvarefter den icke får koka. Blomkålen ilägges; soppan, som nu bör vara simmig, serveras.

2. *Ragu på selleri.* Selleristjälk hackas och kokas med spenat, tillsättes med salt, peppar och muskot samt något god buljong. Serveras med rostade brödskifvor.

Fileter af rapphöns eller annan fogel kunna användas i stället för brödskifvorna. Synnerligen fin.

3. *Beignets af jordgubbar.* Mycket stora jordgubbar doppas i frityrdeg och kokas i mycket het flottyr samt uppläggas högt på servet.

Frityrdeg beredes af mjöl, som lägges i ett fat. Midt uti göres en fördjupning, i hvilken slås vatten, salt 2 äggulor och sist litet olja, hvarefter alltsammans röres, tills det är fullkomligt jämnt och nog tjockt att täcka skeden. Är degen för tjock, spädes den med litet mera vatten. Då den skall begagnas, vispas hvitorna till hårdt skum och inblands väl.

O. H. D.

Handarbeten.

Strumpstickshållare. Denna tjänar till att hålla strumpstickorna tillsammans och består af två nötter, i hvilka man upptill gör ett så stort hål, att ändarne af stickorna få rum däri. På midten genomborras nötterna och förenas genom vackra blå gummisnodder, som ytterligare kunna prydas af en rosett. Snodderna måste vara kortare än stickorna. Nötterna kunna ytterligare bronseras eller målas.

Fotografiram af en palett. Man köper en vanlig träpalett och låter snickaren skära ut rum för porträttet samt på baksidan anbringa ett stöd. På den öfverblifna ytan af paletten målas blommor i oljefärg, genom tumhålet stickas två penslar, som fästas med en liten rosett, hvilken i färg måste passa till de målade blommorna.

Bakning.

Godt pomerans- eller s. k. sirapsbröd. 3 l mjölk, rågmjöl, 16 cl jäst. Mjölken kan värmas kvällen förut, såsom vid hvetebrödsbak är beskrifvet. Då det jäst, uppknådas degen och 3 dl brun sirup, som kokat upp med finskurna pomeransskal, iröres. Då den sedan åter jäst, bakas den ut till aflånga bröd. Ganska varm ugn.

Utmärkt goda kryddskorpor. 13 dl mjölk, 12 öre jäst, mjöl som till vanlig deg, hälften råg- och hälften hvetemjöl. När degen är väl uppjäst, tillsättes 3 dl god sirap, 213 gr smör samt litet pomeransskal. Pomeransskalen få först koka upp med sirapen, smöret smältes. Därefter tillsättes mer mjöl som till en ordinär deg och får sedan jäsa *väl*. Ej för het ugn. Äfven mjukt är detta bröd utomordentligt godt.

Kringlor. En vanlig deg af 3 dl mjölk, 213 gr väl skiradt smör och socker efter smak, mjöl som vanligt.

Får jäsa mycket väl samt arbetas flere gånger, sist på bordet. Kringlorna få ej jäsa, sedan de äro utbakade, förr än i ugnen. Utmärkt goda.

Inläggningar.

Blåbärsvin — utan jäsning på ankare, som särskildt för blåbär faller sig besvärligt — kan jag rekommendera (tillika som svar på frågan 424). 10 liter blåbär betäckas med vatten i en syltgryta och kokas mosiga. Saften pressas genom fruktpress eller saftpåse. 2 ½ kg toppsocker, kokt i 3 liter källvatten, blandas till den klara bärsaften tillika med 3 buteljer billigt kallskålsvin. Äfven kokar man för sig i ½ liter vatten 30 gram kanel och 10 gram nejlikor och silar detta kryddvatten till vinsaften. Tappas på buteljer, men lemnas litet rum, för att i hvarje flaska hålla en dryg tesked arrak eller rom, som dock ej bör röra korken. Buteljerna förvaras ej liggande, utan stående som alla bärviner, i källaren. Kostnaden blir omkring 25 öre buteljen, och vinet är af angenäm smak, närmast liknande körsbärsvin. *Stenia.*

Mos af krusbär och hallon till s. k. visp (= snömos). 1 ½ liter mogna krusbär och 2 liter lagom goda hallon kokas i 3—4 timmar med 1—1 ½ liter sirap, men aktas att ej brännas vid. *Stenia.*

Små gröna ättiksgurkor. 25 à 30 gurkor läggas i mycket stark saltlake jämte ett par rågade teskedar salpeter under 12 timmar, upptagas därefter och torkas med linne, hvarefter de nedläggas i en stenkruka hvarftals med 30 gr stött ingefära, 30 d:o näjlikor, 30 d:o starkpeppar, 30 d:o kryddpeppar, litet skuren pepparrot, lagerbärsblad, rätt mycket dill, för 2 öre stött alun och lika mycket vinsten. Härpå slås så mycket uppkokt het ättika (vinättika), att den står öfver gurkorna. Krukan täckes väl. Efter 3 à 4 dygn hälles ättikan af och slås åter kokhet öfver gurkorna. Krukan bör alltid vara väl öfverbunden med mångdubbelt linne.

Toaletten.

Välluktande dyna att lägga mellan rent linne. Man tager 11 gr näjlikor, 24 gr kalmusrot, 40 gr lavendelblomma, 40 gr rosor, 40 gr liljekonvaljer, 40 gr florent. violrot, 40 gr storax och 40 gr calamit.

Mandelkli är ett mycket omtyckt tvättmedel, som man själf lätt kan förskaffa sig.. Hvetekli kan man köpa ganska billigt och gnider det fint med en träklubba. Till ungefär 1 kg tager man 70 gr violrot och lika mycket glycerintvål, pulveriserar båda delarne så fint som möjligt, blandar dem tillsammans, löser 1 gr välluktande, oskadlig olja i ett halft likörglas af den starkaste vinsprit och slår blandningen öfver massan. Alla beståndsdelarne blandas nu väl och packas i små rena bleckaskar, som tillslutas så tätt som möjligt.

Prisfrågorna XXV—XXVII.

Täflingens utgång.

Inom den utsatta tiden ingingo 20 svar, af hvilka 5 å frågan XXV, 10 å frågan XXVI och 5 å frågan XXVII. Priset i täflingen har tilldelats signaturen »*Farbror Janne*» för uppsatsen: »*Om fiske som förströelse för barn*», hvilken insändts som svar å frågan XXV och i något af de närmaste numren kommer att inflyta.

Svaren å frågan XXVI af *Q*, *Juliana* och *H.* omnämnas med *mention honorable.*

Redaktionen.

Prisfrågor XXVIII—XXX.

(Af samtliga till Redaktionen insända frågor, afsedda att införas å vår vanliga afdelning för »Frågor och svar», utvälja vi till det första numret i hvarje månad *tre*, hvilka vi numrera i särskild följd med romerska siffror. *För det bästa och mest uttömmande svaret* å någon af dessa tre frågor, hvilket insändes *inom 3 veckor efter det resp. numrets datum*, utbetalas för hvarje gång

ett pris af tio kronor,

förbehållande vi oss att på öfligt sätt få efter godtfinnande begagna oss af äfven ej belönade skrifvelser. På konvolutet sättes ordet: *Täflingsskrift.*)

XXVIII. Då de få ingångna svaren å prisfrågan XXVII varit föga uttömmande ombedjas ännu en gång erfarna husmödrar gifva beskrifning på anordnandet af ett godt smörgåsbord och lämpliga smårätter därtill.

XXIX. Ehuru väl sent för året, vore jag dock mycket tacksam erhålla beskrifning på, huru man själf skulle kunna förfärdiga en verkligt stark och bekväm hängmatta. Jag hunne då åtminstone alltid godt utrusta mig till nästa sommar.

Evelyne.

XXX. Jag tror, att min lilla flicka (9 år) är verkligeu musikalisk. Röst har hon dock ej. Men skall jag nu låta henne klinka piano som hela världen? Hennes pappa afskyr det. Finns intet annat, mindre alldagligt instrument, hvars trakterande ej behöfver anses okvinligt? Gif ett godt råd åt

brydd mamma.

LEDIGA PLATSER.

För en snäll, anspråkslös flicka, som är kunnig och villig att hjälpa en husmoder med barns vård, hushållsbestyr samt sömnad, finns varaktig plats. Svar till fröken Eva E. Jansson, Vesterås, Hamngatan 14. [2251]

För en ordentlig kammarjungfru, skicklig i klädsömnad, finnes plats ledig 24 okt. Svar med lönevilkor torde sändas till Åminne gårdskontor pr Kärda. [2283]

En stadgad, anspråkslös lärarinna, med vana att undervisa barn, från 8 till 12 års ålder, i vanliga skolämnen, samt musikalisk, erhåller anställning på landet, billiga anspråk. Snart svar, åtföljdt af fotografi samt betygsafskrift, till »*H. B.*», *Åtvidaberg*, p. r. (G. 20588) [2277]

Ordentlig, anspråkslös flicka med godt sätt, helst van vid handel, får plats i skoaflär. Då egaren drifver annan rörelse, kan affären äfven få öfvertagas om så önskas. Svar märkt »Skobod 90», mottager S. Gumælii annonsbyrå, Stockholm. (G. 4617) [2280]

I fam. på landet önsk. en anspråkslös flicka som lärarinna för barn, äldsta 14, yngsta 7 år. Lön 150 kr. Svar till »Tjänsteman», Mariefred. [2255]

För en flicka, fullt hemma i specerihandel, finnes plats ledig den 1 oktober. Uti ett stilla hem på landet, som medlem i familjen. Svar till »Godt hem», Foglaviks järnvägsstation. [2258]

Hos en mindre familj på landet blir till hösten plats ledig för en med godt lynne och sätt bildad flicka, som är fullt kunnig i finare matlagning och ej är under 25 år gammal. Ansökningar åtföljda af rek., fotografi samt uppgift om lönepretentioner torde snarast sändas till *Grängesberg* märkt Husmoder. [2247]

Hushållerska, fullt kompetent att sköta landthushåll, erhåller till hösten plats å Lundholmen pr Wrigstad. [2206]

Barnskötерska, enkel, snäll och barnkär samt kunnig i sömnad, erhåller till hösten plats å Lundholmen pr Wrigstad [2207]

En ordentlig och anspråkslös hushållerska, med vana vid landthushåll samt villighet att gå frun tillhanda i alla förefallande göromål, kan erhålla plats till hösten å en mindre egendom i södra Vestergötland, om svar, åtföljdt af rekommendationer samt om möjligt fotografi, insändes till »M. J.» adress *Sämb.* [2226]

Ledig plats finnes den 24 Oktober för en bättre flicka kunnig i husliga göromål, finare och enklare matlagning samt sömnad. Svar jämte betygsafskrifter, prima referenser samt fotografi sändes under uppgift om lönepretentioner till »*landtligt hem*», *Umeå p. r.* [2242]

PLATSSÖKANDE.

En ung flicka af god familj önskar snarast möjligt plats i fam. el. hos ensamt, äldre fruntimmer i egensk. af lektris, sällsk. o. äfv. hjälp v. mindre, ej allt för ansträng. görom. På lön fäst. ej så st. afs. som vid ett vänl. o. kärleksfullt bemötande. Svar märkt *S. Stigell*, Jönköping. (G. 20382) [2259]

En huslig musikalisk flicka, 21 år, med god uppfostran, önsk. plats i aktadt hem, bästa rekommendationer. Sv. t. »Anspråkslös», Iduns byrå. [2253]

Lärarinna.

En van lärarinna, enkel och anspråkslös, söker plats till hösten. Undervisning meddelas i vanliga svenska skolämnen, engelska, franska och musik. Goda betyg. Svar till »Lärarinna 25», Iduns byrå. [2252]

En ung flicka, som genomgått 8-klassigt läroverk, önskar komma i en ämbets- eller tjänstemannafamilj för att biträda med renskrifning, och, om tiden det tillåter, äfven gå frun tillhanda. God handstil! — Plats såsom sällskap, lektris och hjälp hos någon äldre dam antages tacksamt. Svar emotses före 15 aug., under adr. »A. M. 19 år», Örebro p. r. [2271]

En bättre flicka, van vid undervisn. i alla moderna handarbeten (äfven maskinstickning) samt glasmålning och glasetsning, söker plats vid skola eller dylikt. Plats i tapisserieller annan finare affär antages. Svar till »Arbetssam», Iduns byrå. [2289]

I kontrollräkning, renskrifveri, eller bokför. söker ung man plats. Sv. till »Skönskrifvare», Iduns byrå. [2287]

Yngre lärarinna söker plats i familj. Vackra rekom. om undervisningsv. i alla skolämn., språk, musik och handarb. Godt lynne. Godhetsfullt svar t. »*Majdag*», Iduns byrå. [2286]

Husmödrar.

Plats i bättre hus gå frun tillhanda sökes af anspråkslös flicka af god familj. Fullt kompetent sköta ett hus. Innehar nu plats å större landtegendom, men önskar till hösten ombyte. Utmärkta rekommendationer. Svar till »Duglig — 28 år«, Arboga p. r. (G. 4631) [2288]

Värdinneplats

önskar en yngre enkefru af god adlig familj och med goda rekommendationer. På lön fästes mindre afseende. Svar till »Godt hem 4603», adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. (G. 4603) [2278]

Attention!

Demoiselle suédoise, de bonne famille (21 ans), pouvant bien enseigner la musique, l'allemand, après un an au Hanovre, et le français acquis peudant 16 mois à Paris, cherche situation dans une famille ou dans une école en Suède. Elle peut donner les meilleures références d'Allemagne et de France et se recommande de la Société Fredrika Bremer, à laquelle on peut s'adresser. (G. 20386) [2260]

En anspråkslös flicka, som genomgått 6 klasser i elementarläroverk o. är van vid skötsel af barn o. husl. göromål, önsk. plats i fam. att gå frun tillhanda samt äfven, om så fordras, undervisa mindre barn. Svar till »Nanna», Karlshamn, p. r. [2249]

En 20-års flicka

mycket anspråkslös och af god familj, söker anställning i hem för att deltaga i *alla* husliga bestyr, samt ha tillsyn med barnen och läsa med dem de *första* grunderna. Den sökande har varit borta ett år, men önskar att ännu ett till för vidare utveckling komma under god och praktisk husmoders ledning. Inga anspråk på lön, endast vänlighet och allvar vid ledningen i husliga arbeten. Svar till »*Allvar*», Nordiska Annonsbyrån, Göteborg. (Nord. A.-B. Göt. 3894×1) [2270]

Ärade fruar!

En anspråkslös flicka, stark och hurtig, önskar till hösten plats i bättre familj att biträda i hushållet. Pretentioner: fritt vivre o. ett vänl. bemötande. Svar till fru Maria Johansson, Arboga. [2250]

Plats

hos någon aktningsvärd familj på landet, för att gå frun till handa och öfva sig i husliga göromål, söker till hösten en bättre flicka, 25 år gammal. Finnes barn i huset, meddelas undervisning i pianospelning, om så önskas. Reflekterande härå behagade hänvända sig till Vestgötakorrespondentens tryckeri i Sköfde, då vidare besked meddelas. [2282] (G. 20497)

Plats

som sällskap och hjälp i hemmet eller på resa sökes af en flicka med god uppfostran och godt, jämnt lynne. Vid ett vänligt bemötande fästes största afseende. Svar märkt »Carry X», adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b. (G. 4613) [2279]

Plats önsk. en flicka af god fam. att delt. i alla inom ett hus förefallande göromål. Sökand. inneh. dyl. pl. Svar emotses med tacksamhet till »20 år», Nelhammar. [2274]

Westbergs oöfverträffliga Tvättpulver Jönköping hos alla speceri handlare. [1972]

Hvarjehanda.

Cigarrlådor kunna användas på mångahanda sätt såsom kam-, toalett- och näsduksaskar m. m., men deras lukt är alltid oangenäm. Denna kan man likväl lätt aflägsna genom att slå litet sprit i bottnen på den tomma lådan och tända på denna. Af spritångan försvinner cigarrlukten.

Originel blomsterkorg. Bland förrådet af gamla stråhattar finner man säkert lätt en större stomme, som man kan förvandla till blomsterkorg. För att båda sidorna skola bli lika, klipper man af hatten några hvarf framtill och syr fast dem bak. Vackrare och än mera originellt är kanske, om hattstommen är vacker, att låta den vara oförändrad och blott af flätorna af en annan gammal hatt göra en hög grepe därtill. Det hela bronserar man med guldbrons, lägger något mossa i och arrangerar blommorna däri. Uppe på grepen är det prydligt att fästa en liten bukett med en sidenbandrosett.

Frågor.

N:r 678. Undertecknad önskar ett billigt och bra recept på postlack samt beskrifning på lämpligaste sätt att forma det till fyrkantiga stänger. *K. L.*

N:r 679. Vill någon af Iduns läsare godhetsfullt upplysa en 28-årig, mycket vetgirig, men ganska okunnig flicka, om hon vid sagda ålder kan lära sig att tala främmande språk — icke att läsa eller skrifva, utan endast tala? — Hvilket språk bör man först börja inöfva — tyska, franska eller engelska? Hvilka äro de mest lättfattliga böcker att använda för en tids själfstudier, som måste idkas, innan en del ekonomiska svårigheter blifvit utredda? Svar emotses tacksamt af *Stella P.*

N:r 680. Är en kurs i knyppling dyrbar eller svår? Hvilken pianomusik är lättast för nybegynnare, frågar
en sjuttonårig syster till Stella P.

N:r 681. Bland syltbeskrifningarna nämnas kvitten, valnötter, fikon och waldmeister. Skulle Stenia vilja vara snäll och säga mig, huru man skall kunna skaffa sig sådana? Stenia omtalar, att kvitten finnes i Lübeck. Får man köpa sådana på Lübeckbåtarne eller till hvem skall man vända sig? Hvad är priset ungefär? Hvar fås waldmeister, och hvar får man köpa omogna valnötter, fikon och aprikoser? Hvilken tid på sommaren bör man köpa ofvanstående frukter? Om Stenia ville göra sig besvär och svara härpå innan sylttiden är förbi, vore *Mary* tacksam. I utbyte kan hon lemna Stenia beskrifning på blandad fruktkompott.

N:r 682. Skulle signaturen O—r, som undertecknat uppsatsen »Goda gåfvor» i tidskriften »Idun» n:r 26 för i år, vilja lemna upplysning om, i hvilken lifränteanstalt de i nämnda uppsats angifna fördelaktiga resultaten uppnås? Undertecknad önskar att till förmån för en kvinlig 30-årig anförvandt insätta 1,000 kr. på en gång. Hur mycket skulle nämnda summa lemna i ränta, när personen i fråga uppnått 55 års ålder, och återgår kapitalet i händelse af dödsfall till hennes anförvandter? Genom prospekter har jag aldrig kunnat komma »på det klara» med fördelarne af lifränteanstalterna. Några upplysningar skulle mottagas med största tacksamhet af
Caroline W.

N:r 683. Kan någon af Iduns ärade läsarinnor lemna en ung flicka upplysning om, hvar hon skall erhålla undervisning i sjukgymnastik och massage, utan att behöfva genomgå Gymnastiska Centralinstitutet? Huru lång kan en sådan kurs vara, och huru stor afgiften? *Thelma.*

N:r 684. Finnes något medel mot en sjukdom, som brukar angripa törnrosbuskens blad och som kallas »rost»? *—g.*

N:r 685. 1) Vill någon af Iduns läsarinnor meddela mig vilkoren för liflörsäkringsbref och för belåning af liflörsäkringsbref?

2) Vilkoren för lärokurser vid sjukskötersekehemmet, Diakonissanstalten och Sofiahemmet och hvart man skall vända sig för inträde vid någon af ofvannämnde platser? Hur vinnes inträde i Röda Korset? *Emilie.*

N:r 686. Kan någon af Iduns läsarinnor säga mig, hur en soppa af törnrosblad tillagas? För svar med det första vore jag tacksam.
Husmor på landet.

N:r 687. Bör det anses opassande för en flicka eller ung enka, hvars kunskaper ej lämpa sig för annat än ett hushålls skötande, att taga plats som värdinna hos en ungkarl eller enkeman? För ett uppriktigt svar vore *Hildur* tacksam.

Svar.

N:r 583 o. 665. Fläckar af märkbläck penslas med jodtinktur oah ammoniak och kunna sedan utan svårighet borttvättas. Medlet är fullkomligt oskadligt. *Mathilda.*

N:r 612. Märkbläck kan man göra på följande sätt: $4,_{3}$ gr. salpetersyrad silfveroxid (lapis infernalis), $106,_{3}$ cg. gummi arabicum, och $4,_{3}$ gr. destilleradt vatten blandas väl och

PERCY F. LUCK & C:o
STOCKHOLM.

Prislista å Vin.

Prisen äro beräknade emot kontant betalning med fria buteljer.

Vid beställningar från landsorten torde likvid medsändas emedan efterkraf å vin icke är tillåtet.

Vin leverera vi fraktfritt och emballagefritt vid alla järnvägsstationer och hamnar i Sverige, då beställningen uppgår till minst 50 kronors värde.

Sherry.

	Pr flaska.
Dinner Sherry, ett godt bordsvin	Kr. 1.00
» » » » pr½	» 0.55
Golden Sherry, ett fylligt, smakligt vin	» 1.25
Fine London Sherry, halftorrt	» 1.40
» » » torrt	» 1.50
Manzanilla, ett torrt vin med behaglig arom och smak	» 1.80
Olorozo, ljust golden, fylligt med utmärkt arom och smak	» 2.25
Amoroso, halftorrt, ett gammalt och utmärkt vin	Kr. 2.40
Amontillado, torrt, very fine old superior	» 2.50
Fino secco Sherry, ett mycket torrt, gammalt och utsökt vin med charmant arom	» 2.90
East India Sherry, ljust golden, fylligt, mycket gammalt och oöfverträffligt till sitt pris	» 3.20
Old Brown Sherry, mörk golden, mycket gammalt och fylligt	» 3.50

Portvin.

Good special Port	» 1.00
Rich full-flavoured Port	» 1.50
Superior Fruity London Port	» 2.00
Very Superior Old London Port	» 2.50
Fine Sherry Muscatel	» 1.25
Fine Old Sherry Muscatel	» 1.75
Very Old Superior Sherry Muscatel	» 2.00

Rödvin.

Bordeaux-Vin, ett helsosamt och behagligt lätt vin, alldeles fritt från de ofta förekommande tillsatserna af starka spanska eller andra viner.
Pr ¼-but. 1.10, ½-but. 0.60, ¼-but. 0.35
Vöslauer (Schlumberger) Kr. 1.75
Vöslauer, Goldeck » » 2.75
Vi äro enda försäljare i östra och norra Sverige för den renommerade firman R. Schlumberger i Wien. Detta rödvin kan stå uppslaget några dagar, utan att förlora sin arom.
Château d'Estournel 1886, importerad i buteljer Kr. 2.90
Figeac S:t Emilion 1877 » 3.75
m. fl. sorter.

Vin från Samos.

Detta vin är ren drufva, behagligt med en svag muscatsmak. Det rekommenderas af läkare såsom synnerligen helsosamt, och är, utspädt med vatten, en särdeles angenäm dryck Kr. 1.25
[1551].

Hud- och Magsjukdomar
behandlas instundande sommar vid Hjo Vattenkuranstalt af **Doktor A. Afzelius**, *Stockholm.*
[1855]

Husmödrar!
Försöken *Th. Winborg & C:is* i Stockholm tillverknngar af

Concentrerad Ättika på flaskor för utspädning.
Senap, blandåd efter engelsk och fransysk smak, flere sorter.
Biffstekssås.
Soja, Malda kryddor (garanteras oblandade) på bleckdosor med genomborradt lock.

Uti en utländsk familj i Stockholm erbjudes inackordering åt unga damer, som komma till Stockholm för studiers idkande. Förutom daglig öfn. i fransk o. engelsk konversation kan äfven grundlig undervisn. erhållas i dessa språk samt i tyska, spanska, stenografi och handarbeten. Referenser och vidare upplysningar lemnas af fru **Marianne Johns**, född Sugnet, 8 B Karduansmakaregatan, 2 tr. [2140]

En 18 års anspråkslös flicka önsk. till hösten plats i bättre familj att gå frun tillhanda. Reflekterande härå torde insända svar till »En 18 års flicka», Iduns byrå. [2208]

Attendez!
En gladlynt, anspråkslös flicka erbjuder sig härmed som hjälp och bitr. åt snäll husmor, eller sällskap och föreläserska åt äldre dam. Lön begäres ej. Adr. »B», *Upphärad.* [2214]

En enkel, anspråkslös flicka önskar till hösten plats i ett godt hem, för att bitr. med matlagn. samt inom hus förefallande göromål. Svar till »A. O.», Nyköping, Runtuna. [2215]

En ung flicka söker plats som guvernant eller sällskap i bättre familj. Den sökande talar engelska o. franska samt är musikalisk. Prima referenser. Svar till »1872», adr. S. Gumælii annonsbyrå, Stockholm.
(G. 20196) [2233]

DIVERSE.

D:r GUSTAF LAMM,
31 Klarabergsgatan 31, 1 tr. upp.
Hvard. kl. 12—2, Helgd. kl. 10—11.
Invärtes och ögonsjukdomar. [2265]

D:r ERNST SALÉN.
Ögonläkare.
2 Stora Vattugatan 2.
Träffas kl. ½ 10—½ 12 f. m. [2084]

Doktor Carl Flensburg
33 Drottninggatan 33.
Träffas alla dagar kl. 10—11.
Behandlar företrädesvis ***Barnsjukdomar.*** [1343]

Tandläkaren
E. Luttropp,
Flemminggatan 31, 1 tr.
Specialitet: **löständer.**
Mottagning: 11—1; ½5—6 e. m.
[2267]

Tandläkare
John Wessler
Götgatan 14. [1737]

Panorama international,
Hamngatan 18 B, 1 tr. upp.
(bredvid Svea-Salen)
Från och med den 3 till och med den 9 augusti:
Stockholm och Trollhättan.
Entré **30 öre**, barn **20 öre.**
Abonnementskort, gällande för 8 besök, kr. 1: 75, barn 1: 20.
Öppet alla dagar från kl. 10—10.
Hvarje söndag nytt program.
[1357]

En liten treflig affär
passande för ett fruntimmer, kan nu genast eller till hösten få öfvertagas på bekväma vilkor. Svar till »Treflig affär» adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. (G. 4499) [2261]

Lactoserin-Cacao.
Bordsalt i paket om 425 gram (= 1 skålp.) flere gänger *prisbelönade* och fullt jämförliga med de bästa utländska fabrikat. Tillhandahållas hos Hrr specerihandlare. [2228]

I aktningsvärd fam. kunna 3 à 4 flickor blifva inackord. för att, tillsammans med egna barn, erhålla underv. i vanliga skolämnen, Tyska, Franska, Musik samt handarbeten. Adress »M.» Tolg. [2254]

Inackordering
i treflig, idyllisk och helsosamt belägen prestgård å landet kan genast erhållas för några gossar och flickor. God, omsorgsfull undervisning i elementarskolans alla ämnen meddelas, äfvensom i musik. Till konfirnation beredes. Pris i ett för allt: 500 kr. pr år. Anmälningar torde inom den 15 nästa Aug. insändas till »K—r», Smålands Allehandas annonskontor, Jönköping.
(G. 20475) [2276]

Dansk Kvindesamfund. afholder offentlig sammenkomst Mandag den 4 August kl. 10 paa S:t Thomas Fredriksbergallé n:r 12. Kl. 10 Diskussion om Kvindens politiske stemmeret indledet af Dr Rafael Herzberg.

Kl. 1½ Diskussion om Kvindens stilling i Ægtenskabet, indledet af fru A. Bugge-Ulicksell.

Kl. 6 Foredrag af Frk. Ali Trygg, derefter Faellesspisning. Adgangskort til Mødet á 25 Øre og til Fællesspisningen à 1 Kr. 50 Øre faas paa Kontoret Studiestræde 1 samt vid Indgangen. Fra den 4:de til den 9:de August vil der blifve utstillet et Udvalg af Reformdragter. (2256)

Juvelerare L. LARSON & C:o, Stockholm: Jakobstorg 1. Göteborg: Ö. Hamngat. 42.
[2285]

förvaras i en mörk väl korkad flaska på mörk plats, emedan silfveroxiden förlorar en del af sina egenskaper, då den utsättes för ljuset. Då linnet skall märkas, fuktas det ställe, där namnet skall skrifvas, med följande blandning: $29,_8$ gr. kolsyradt natron, $72,_3$ cg. gummi arabicum och $29,_8$ gr. regnvatten; då blandningen torkat in fullständigt, tager man en gåspenna och skrifver med bläcket, hvarpå det skrifna hastigt får torka i solskenet eller framför elden. Märkningen blir vackert svart och outplånlig. *Mathilda.*

N:r 647. Blomkål kan förvaras saltad på följande sätt: Man rensar hufvudena och sönderdelar dem i lagom stora rosor, förväller dessa hastigt och breder ut dem på linne att väl torka. Sedan packas de rätt hårdt i en glasburk med stensalt emellan, hvilket senare dock bör vara alldeles torrt — ty om under vintern en sorts lake bildas, blir kålen ej god. »Praktikus» råder i Idun 1889, N:r 28, att öfverhälla den med vanligt salt nedpackade kålen med skummad mjölk och pålägga tyngd. *Stenia.*

N:r 652. Ett godt hem kan beredas åt Almas moder, om hon uppger sin adress för vidare korrespondens i bref till »L. C.» Malmö, poste restante.

N:r 654. Köp cretonne tryckt å båda sidor, à 1 kr. metern, kanta dukarne med en snodd eller med en spets, virkad af s. k. fiskargarn. Starka, billiga och vackra dukar, som kunna användas på båda sidor. *Majo.*

N:r 664. Saltsyra borttager bläckfläckar ur golf.

— Naturligtvis bör ni lära *hushållsgöromålen* i ett privat hus såsom ojämförligt både trefligare och af större nytta än å ett hotell; att derefter i ett par veckor å ett hotell hemta idéer om servering och matens garnering vore ju ganska bra. *Majo.*

N:r 666. Om C—de uppger sin adress, skall en god handbok i akvarellmålning sändas à 1 kr., tillika med anvisning hvar färgutensilier köpas. *Majo.*

Läkareråd.

En manlig prenumerant. Hvad som kan göras mot detta, finner Ni angifvet i svaret till Ella i n:r 3.

Magdalena. Vi råda Eder att söka inträde på något sjukhus. Om något kan göras för eder döfhet, beror på orsaken till densamma. Det vore därför önskligt, att Ni blefve undersökt af öronläkare.

Karma. 1) Omöjligt att besvara utan undersökning. 2) Helt säkert hæmorroider. Tag hvarje kväll en tesked *sammansatt lakritspulver.* 3) Fortsätt med tvättningen. 4) Troligen icke; snarare något från underlifvet.

Rådlös. Så vidt vi kunna finna, är detta ej något för läkare att besvara.

Gusten. Hvarpå detta beror, kunna vi ej säga Eder; troligen någon ömtålighet hos edra ögon. Botemedlet är ju emellertid lätt funnet: undvik nattvak! *D:r —d.*

Breflåda.

Stenia. Hjärtligt tack för alla värdefulla bidrag. Hoppas afsänd remissa ordentligt kommit er till handa.

Erika. Edert vackra poem användes med nöje.

M. För långt och för lokalt.

M—r. Vårt alltid strängt anlitade utrymme hindrar oss intaga lokala resebref.

—o—. En alltför bedröflig historia.

Mana. Formen god, idén för obetydlig. Låt ej första motgång afskräcka er.

L. Ej lämpligt.

Ester. Gerda. H. N—w. G—t. O. Den redan förut allt för rikliga tillgången på manuskript af denna art tvingar oss afböja.

C. M. L. Denna almanacksreform har ock intresserat oss. Skulle Ni ej behaga uppgifva adress för personlig brefvexling.

O. B—m. Vi hoppas, att Ni hädanefter ofta vill taga till ordet i Idun.

Eva. Om ungefär samma tema ha ett par andra uppsatser, vi just nu meddelat, rört sig. Längre fram skola vi gärna bereda er plats.

A. K. Tack och hjärtligt välkommen åter! Utlofvade porträttet motses med tacksamhet. Honorar öfversändes, då artikeln blifvit uppsatt.

Fritz Östenson. Dikten antages, om den får invänta lämplig årstid.

Selo. Den insända uppsatsen skall enligt önskan öfverlemnas till täflingskomitén.

»23», Lugnås, p. r. Insänd ytterligare resterande 60 öre, införes annonsen.

Linköping, p. r. Insänd resterande 75 öre, införes annonsen. *Red.*

Innehållsförteckning.

Vilhelmina Neruda-Norman. (Med porträtt). — Tåren; poem af *Maria Haquin.* — Plats för »hushållsläran»! Af *C. B—m.* — Från damvärlden i Paris; studie för Idun af *Alvar Arfwidsson.* II: Det »blå blodets damer. (Slut fr. n:r 29). — Upplysningsskola för kvinnor; af *Ave.* (Forts. och slut.) — Barn och blommor; af *H. S.* — Återskänkt; skiss af *Mathilda Roos.* — Huru jag indelar och använder en större kalfstek; af *Stenia.* — — Striden om hjärtan; ur ett kvinnolifs historia, af *Johan Nordling.* XV: Segrar och nederlag. (Forts.)

Förslag till matordning för veckan 3—9 aug. — Handarbeten. — Bakning. — Inläggningar. — Toaletten. — Prisfrågorna XXV—XXVII. Täflingens utgång. — Prisfrågor XXVIII—XXX. — Hvarjehanda. — Frågor. — Svar. — Läkareråd. — Breflåda.

Clara Fabriks Stearinljus
[2130]

Syltsocker billigast hos
Fredrik Sydow, Klarabergsgatan 25.
[2239] Telefon 46 69.

Smedman den yngres Handelsskola,
Stockholm, Biblioteksgatan 5, Telefon 62 59.
Läroverkets ändamål är att:
1:o) meddela praktisk och grundlig undervisning i alla merkantila ämnen och stenografi;
2:o) ombesörja verkställandet af bokföringar och revisioner;
3:o) anskaffar herrar affärsmän dugliga biträden, utvalda bland läroverkets elever.
Inträde i läroverket kan ske vid hvilken tidpunkt på året som hälst, så långt utrymmet medgifver.
Anmälningstid: söckendagar kl. ½10—1, söndagar kl. ½9—½11.
OBS.! Å alla till läroverket stälda skrifveiser anhålles om fullständig adress.
[2246]

På **Albert Bonniers** förlag har i dessa dagar utkommit:
Fisk-Kokbok.
Innehållande cirka 150 olika fiskrätter, hvaraf cirka 50 äro af
en svensk husmor,
50 öre.
☞ Bör kunna bereda en väl behöflig omvexling i hushållens sommar-matsedlar. [2263]

På **Em. Girons** förlag:
Godtköpsupplaga.
Kok-Konsten
af **Ch. Em. Hagdahl,** med. d:r.
Ny, omarbetad upplaga.
Omkr. **3,000** matrecept o. **300** afb.
Sjätte häftet à **60 öre.**
(G. 20299) [2262]

I ett godt hem i Stockholm, där inf. fransyska finnes för franska språk. talande, finnes inackordering för 2 flickor i skolåldern, som vilja dela rum. Moderlig vård och tillsyn utlofvas. Referenser uppgifvas på begäran. Svar till *»skolålder 73»*, inlemnas å Iduns byrå. [2218]

Familjer, som önska anvisning på dugliga och samvetsgranna yngre lärarinnor för sina barn, kunna erhålla sådan af undertecknad mot insändande af postporto.
Vilhelmina Löfholm.
Föreståndarinna vid **Norrköpings högre skola för kvinlig ungdom,** adr. *Norrköping.* [2243]

Inackordering
för gossar på landet.
I en familj, där föräldrarne uteslutande själfva egna sig åt sina söners undervisning, mottages till inackordering gossar för att förberedas till inträde i någon af elementarläroverkens fem lägre klasser (med eller utan latin) eller teknisk skola. Inom och utom skolan lika tillsyn och vård som de egna barnen. Läget i frisk skogstrakt af Vestergötland. Närmare meddela folkskoleinspektör D:r Joh. Ambrosius och direktör Hugo Brusevitz, Göteborg.
[2257]

Svea Damlifvet.
Tillverkadt af finaste kamgarnstyg i endast moderna mönster, blusfason med sleif, pris pr st. 3 kr. Order expedieras till landsorten mot efterkraf.
[2269] **A. Williamson,** *Stockholm.*

"Elaka myggor!" är ett utrop, som man under denna årstid ofta får höra, och de bett dessa åstadkomma äro verkligen obehagliga. Ett utmärkt medel, som borttager klåda efter mygg- och flugbett samt sting af andra insekter, erbjudes härmed till ett pris af 65 öre pr ask. Insänd beloppet, så erhålles en profask franco. Vid parti lemnas rabatt.
[2290] **John Fröberg,** Finspong.

Alldeles nytt och dessutom **ovanligt vackra** och välsittande äro de omtyckta **Damvästar** af bästa ullgarn och med stilig isättning och bård, allt i de vackraste färger, som fås endast från **ALB. S. JONSSON, Göteborg.**
Sändes hvar och en mot **4 kr.** efterkraf. Parti rabatt. Uppgif storlek. [2272]

!! Husmödrar !!
Hafven I ej försökt **»Pamelopulver»** ännu, så gören det genast. Af endast Pamelo och vatten koken I den läckraste kräm; hvarken saft, socker eller potatismjöl behöfves! Säljes i paket à 50 öre. Fråga i närmaste handel, om det finnes där till salu, i annat fall kunnen I rekvirera direkt från fabrikanten *A Winther,* Karlstad.
[2138]

Ida Donker,
Östermalmsgatan 27, *Stockholm,* återbörjar sina språklektioner omkring medio af september.
(G. 20572) [2281]

Saftetiketter (sorterade) à 1:25 pr 100 st.; 500 st. 4:00. Frimärken tagas i liqvid, adress *Josef Sjöbergs tryckeri, Tranås.* [2275]

Sparsamma Fruar!
Gammalt **ylle** och **ull** emottages till spånad, väfning af såväl **handsom maskinväfda tyger,** äfven passande till **gardiner. Schalar, filtar, doffel,** utmärkta **kläden** till **herrkostymer** m. m.
OBS.! Hvar och en får **sitt** ylle tillbaka i form af garn eller väfnader. OBS.! Spånadsafgiften den billigaste här på platsen.
Telefon **26 53.** [2266]
Hildur Andersson.
12 Klara Norra Kyrkogata 12.

Kunglig Hofleverantör.
Otto Gillbergs
Etui- & Portföljfabrik,
Specialaffär för alla finare arbeten i läder, plysch, sammet och siden etc.
36 & 38 **Hamngatan** 36 & 38.
Telefon 49 70.
Rekommenderar sina tillverkningar af alla slags Etuier, Portmonnäer, Plånböcker, Portföljer, Damväskor, Sy- & Smyckeskrin m. m., i vackra mönster.
Montering af Tapesseriarbeten.
Infattar Akvareller, Fotografier och Planscher i ramar med passepartout eller kartonger.
Ramlister till billiga priser.
Obs. Fullständigt snickeri i fabriken.
Goda varor. Egen tillverkning.
Billiga priser. [2273]

Tidningen "Hönsgården",
oumbärlig för alla landtmän, utkommer 1 gång i månaden. Prenumerationspriset, som mottages å alla postanstalter, är 1 kr. 20 öre för helt år (alla nummer) och 70 öre för halfår. Prenumerant, som nu till Redaktionen, Högbergsgatan 32, Stockholm, insänder 10 öre jämte prenumerationskvitto erhåller som gratispremie med 1 pris belönta: *»Kort handbok i hönsskötsel.»* [2284]

Frimärkssamlare! Svenska frimärken, blandade à 50 öre pr 1000; väl blandade à 1 kr. pr 1000, uppköpas af
Axel Svinhufvud,
[2264] Långrör, Söderhamn.

Bärviner,
Bärsafter och **Ättika**
af
Liljeholmens Vinfabriks
prisbelönta tillverkningar försäljas hos hrr specerihandlande. Se Idun för fredagen den 25 april.
☞ Viner och safter försäljas på hel- och halfbuteljer, tredubbel ättiksprit på större flaskor, alla försedda med etiketter, innehållande fabrikens namn. [1896]

Försäkrings-Aktiebolaget
Skandia
Stockholm
Hufvudkontor: Mynttorget 1.
[1366]

Kulle Svenska Konstväfnader och Broderier.
Stockholm: endast Drottninggatan 36.
Lund: Fru Thora Kulle. [1371]

Pianinos, Flyglar & Orgelharmonium från de bästa **svenska** och **utländska** fabriker.
Största lager! Billigaste priser! Fullkomlig garanti! Liberala betalningsvilkor!
OBS! Äldre instrument tagas i utbyte.
J. LUDVIG OHLSON, Stockholm.
16 Regeringsgatan 16. [1423]

Osv. Kesslers tyska korffabrik rekommend. sina välkända tillverkn. i allmänhetens benägna hågkomst.
Stigbergsgatan 4. Telefon 34 80. [2185]

Torshags hushållsskola.
Ny kurs börjar i augusti. Upplysningar meddelas å Fredrika-Bremer-förbundets byrå, Stockholm samt hos doktorinnan H. Haglund, Norrköping.
Se vidare den större annonsen i n:r 29 för i år. [2198]

OBS.! **LUDV. AXELSONS Guld-, Silfver- & Nysilfvermagasin.** St. sort. lager t. allra lägst möjl. pris. Förlofningsring. af brukl. storl. på lager. Rep. o. omförsilfring. utf. utmärkt väl och bill. Äkta stenar, guld och silfver uppköpes. [2219]
65 Vesterlånggatan 65, telefon 65.

Goss-Trikåkostymer.
Extra prima **Helylle** för 3 o. 4 års 3: 25, 5 o. 7 års 3:50, 8 o. 10 års 3:75.
Prof på kvalitén, då 30 öre i frimärken insändes till
tillverkaren
O. Williamson, Borås. [1573]

Adolf Bonniers förlag:
Rådgifvare för husmödrar.
En samling råd och upplysningar för hemmet och hushållet. Bearbetning från tyskan af **O. H. D.** Med **68 upplysande träsnitt.** Pris 3: 50, inb. 4: 50. [2203]

Reslektyr och **Resehandböcker** i **Carlbergs antikvariat,** 52 Klarabergsgatan 52, Stockholm. [2240]

Husmödrar, som önska tjänare till hösten, torde förtroendefullt vända sig till
Fru Emilia Forsbergs kommissionsbyrå, Kungsgatan n:r 7, Linköping. [2217]

August Carlson Siden- & Manufaktur-Magasin
Svart helsiden Merveilleux från 1: 68 pr meter = 1 kr. pr aln.
Svart helsiden Merveilleux 1:ma från 3 kr. pr mtr = 1: 80 pr aln.
Svart helsiden Faille från 2: 10 pr meter = 1: 25 pr aln.
Svart helsiden Victoria Garantie fr. 6 kr. pr meter = 3: 60 pr aln.
Hvit halfsiden Atlas till brudklädn. fr. 1: 68 pr mtr = 1 kr. pr aln.
Hv. o. crême helsiden Duchesse till brudkl. fr. 6 kr. pr m. = 3: 60 pr aln.
Hv. o. crême helsiden Merveilleux till brudkl. fr. 2: 50 pr m. = 1: 50 pr a.
Hv. o. crême helylle Cachemire, dubbel br., fr. 1: 68 pr m. = 1 kr. pr aln.
Kulört helsiden Merveilleux i alla färger fr. 2: 50 pr m. = 1: 50 pr aln.
Rekvisitioner från landsorten expedieras pr omgående mot efterkraf. [1371]
50 Vesterlånggatan 50 — 61 Drottninggatan 61

Medalj i Stockholm 1866, Köpenhamn 1872, Wien 1873.
KARL ERIKSSON, Perukmakare, (etablerad 1860).
STOCKHOLM
52 Vesterlånggatan 52
Specialité:
Peruker för damer och herrar.
Fru Erikssons *damfrisering* verkställer **Kamning** och arrangerar **Brudklädsel.**
Allm. tel. 24 18. [2170]

Lifräntor.
New-York
Lifförsäkringsbolag, grundadt 1845.
Tillgångar 1 jan. 1890 öfver Kr. 391 millioner.
Deposition i Sverige Rmk 400.000.
Årlig lifränta för en inbetalning af Kr. 1000.

Ålder sista födelsedag.	Utan återbetaln. vid döden: Newyork	Utan återbetaln. vid döden: Svenska bolag.	Återbetalning af halfva kapitalet vid döden: Newyork	Ålder sista födelsedag.
55	89,25	80,10	64,35	55
65	120,58	106,40	78,66	65
75	162,26	149,20	95,45	75

Hufvudkontor för Sverige:
16 Drottninggatan, Stockholm. [1529]

Guld-, Silfver, Nysilfver- o. Granat-arbeten Förlofnings- och Vigselringar.
Ständigt lager, till billiga priser. Beställning och reparationer utföras med omsorg.
14 Vesterlånggatan 14. [1503]

Vänner af spetsknyppling!
Knyppeltråd af linne, bomull och silke uti alla förekommande nummer samt Knyppeldynor, Knyppelpinnar, Knyppelnålar och Knyppelmönster expedieras uti större eller mindre poster pr efterkraf till alla platser inom riket. Rabatt vid större köp!
Priskurant på begäran.
P. Alexanderson, Vadstena. [1695]

I alla boklådor till salu:
Kökskalender, oumbärlig hjälpreda för hushållet, innehållande 177 matrecept för såväl det borgerliga som stora köket. 1 kr. [2137]

Hvarje husmoder, som sätter värde på att vid hembakning erhålla goda småbröd och tårtor, spis- och knäckebröd, olika sorters limpor, olika slags karameller och glace samt god jäst m. m., m. m. bör insända 75 öre i frimärken till C. O. Ekblad & Comp:s bokhandel i Vestervik, då portofritt erhålles en tillförlitlig **Sats-bok** för nämnda ändamål. [2167]

Henrik Gahns
Victoria-Tvål,
fin antiseptisk toalettvål,
innehåller välgörande beståndsdelar, har stor läkande kraft för reformar, sårnader, sprickor, hudklåda o. d. och är särdeles att rekommendera för *känslig* och *ömtålig hud.* Säljes i välförsedda detaljaffärer.

Hvarje tvål är stämplad med vidstående ***fabriksmärke.***
HENRIK GAHNS ASEPTIN-AMYKOS AKTIEBOLAG · Henr. Gahn · UPSALA · FABRIKSMÄRKE
[1642]

Pianomagasin.
Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.
Äldre Pianos tagas i utbyte.
OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.
GUST. PETTERSSON & Komp.,
38 Regeringsgatan 38.
Flyglar, Tafflar och Pianinos från **J. G. Malmsjö.** [1367]

Husmödrar m. fl.!
Låten icke edra matvaror taga skämning. Genom att begagna
PRESERVITAS.
kunna matvaror af alla slag, råa som kokta, bevaras fullkomligt friska ganska lång tid, och detta utan nämnvärd kostnad eller möda.
Handelskemists intyg samt de mest ampla loford om dess användning föreligga.
Säljes hos hvarje välfournerad specerihandlare à 60 öre pr paket samt i parti genom hufvudförsäljningen i Stockholm.
J. Eriksson, 17 Drottninggatan 17.
[2148] Allm. Telefon 6136.

27 december
är 3:dje dragningen i Kulturhistoriska Föreningens lotteri
på konst-, industri- och slöjdföremål. Lotteriet omfattar **10,000 vinster,** värda **175,000 kr.,** och med hufvudvinster af 2,500, 2,000, 1,500 och 1,000 kr. värde. Lottsedlar till **2 och 3 kr.** säljas i alla boklådor. [1939]

Billigast af alla.
För en ny konkursmassas räkning realiseras:

1,000 st.	Celuloidkragar som kostat	0,60 nu	0,25
2,000 par	Damstrumpor » »	»	0 30
1,700 st.	Barnkoftor hemstickade » »	4,50 »	2,50
1,450 »	helylle-Tricot kläder 3—9 år » »	7,— »	3,75
2,000 »	ext. 1:a Damkoftor, hemst. » »	9,50 »	5,—
1,600 »	ext. 1:a Mansrockar hemstickade » »	10,— »	5,50
600 »	Germania d:ö hemstickade » »	6,— »	3,75
1,200 »	Extra 1:a damvästar, hemst. » »	4,50 »	2,50
600 par	halfylle Diagonalbyxor	»	2,75
400 »	helylle-Chewiotbyxor, Norrk.	»	4,50
1,000 m.	korderoj dubb. br. helylle » »	7,— »	4,20
8,000 »	fin-fint klädningst. »	0,80 »	0,63
2,000 »	halfylle diagonal (det starkaste byxtyg som finnes) i endast moderna mönster	»	0,95
2,000 st.	Stanleys-Skjortor (dessa äro de finaste och mest praktiska sommaren 1890 kommer att bjuda på i skjortväg)	»	2,—
200	dussin näsdukar	»	1,50
400 par	Kronkorderoj-byxor	»	2,75
900 meter	Kronkorderoj	»	0,90
1,800 st.	hemstickade Tricotkläder 3—6 år (ny sort)		2,50
1,100 »	Imit. Jäger-Tröjor till 1,10, 1,25		1,50
1,400 par	» Jäger-Kalsonger » 1,10, 1,25		1,50
2,000 st.	Extra 1:a hemväfda Förklädstyg		0,50
600 dus.	1:a hellinne Téservetter med röd bård och fran		2,50
200 »	Hemväfda ext. 1:a fållade Borås-Näsdukar coul.		2,25
1,700 st.	Extra fina hemstickade Flick-Klädningar 3—6 år		3,50

Profver endast då 20 öre bifogas.
A. Villiamsson, Stockholm.
Vesterlånggatan 57, 1 tr. upp. [2018]

På **Wilhelm Billes** förlag:
Huru männen fria.
Den ödesdigra frågan med dess svar af Agnes Stevens.
Pris 2: 25. [1736]

Rekvirera *gratisprofver* å **Papper** och **Kuvert** fr. HJALMAR PETERSSON & C:i, Pappersaffär i parti och minut, *Karlstad.* (G. 17472) [2006]

Kläddningstyger
Profver kostnadsfritt. Rekvisitioner frakttritt.
OBS. Modellplanscher äfvenså profverna.
FR. MARCUS
Kongl. Hofleverantör.
STOCKHOLM. [1735]

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen I billigaste pris —
enligt öfverenskommelse mellan Redaktionen och de flesta afIduns-annonsörer.

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen i billigaste pris — enligt öfverenskommelse mellan Redaktionen och de flesta af Iduns annonsörer.

I Barnängens Försäljningsmagasin,
Vesterlånggatan 47, Stockholm,
samt hos hvarje välförsedd detaljhandlare finnes urval af:

Barnängens Toalett-Tvålar,
såsom **Savon Royal, Savon de Bouquet, Savon Opoponax, Savon de Noblesse de Russie** m. fl. Synnerligen rekommenderas för sin *godhet, dryghet* och *billighet:* **Savon Opoponax i stänger.** Vidare
Barnängens äkta balsamiska
ASEPTINTVÅL,
den bästa i handeln förekommande tvålsort, beredd af allra finaste olja, oumbärlig i hvarje familj, i synnerhet där barn finnas, enär Barnängens Aseptintvål med fördelarne hos en god tvål förenar vår Balsamiska Amykos-Aseptins framstående egenskaper.

OBS. *Barnängens Aseptintvål har genom sina absolut rena ingredienser vunnit Herrar Läkares odelade bifall.*

Barnängens Vinaigre de Toilette, som fullkomligt kan mäta sig med den berömda från Société Hygiénique i Paris; **Barnängens Amykos Tandtinktur,** det bästa i handeln förekommande tandmedel; **Barnängens Tandpulver,** sammansatt endast af för tänderna välgörande ingredienser och därför erkändt såsom det förnämsta inom sin bransch; **Barnängens Hårkonservator,** absolut hårläkande och mjällbefriande. **Barnängens Skopolitur,** oumbärligt blankningsmedel för damernas skodon. [1669]

Dufnäs Nya Tvättinrättning.

Obs.! Tvättar **endast** för **hand** i förening med **lufttorkning**. Tvättkläderna hemtas och återställas **gratis** efter tillsägelse på Kontoret, Birger Jarls Bazar vid Norrmalmstorg. *Allm. telefon 85 19.* [2135]

Lactoserin-Cacao.

sammansatt af **renaste cacao** och **lactoserin** enligt **W. Rehnströms patent.**

Välsmakande, kraftigt närande, helsosam,

enligt analys och intyg af vetenskapsmän och läkare.

Då **lactoserin** leder sitt ursprung uteslutande från mjölk, så är den i och för sig faktiskt närande och helsosam.

Lactoserin-Cacao, som håller betydligt mindre af det svårsmälta cacaofettet, än andra cacaosorter, är således lättsmält och att rekommendera för så väl friska som sjuka personer.

Finnes att tillgå hos herrar specerihandlande samt i parti hos **Th. Winborg & C:o. Stockholm.** [2184]

Varumärke.

Helsan framför allt!

S. k. Kloka gubbens giktliniment.

Säkraste, pålitligaste och billigaste medel mot gikt, reumatism, hufvud- och tandvärk, sensträckning, vrickning, magkramp, rygg- och bröstvärk samt ömkyla. Tusentals personer hafva detta liniment att tacka för återvunnen helsa. Bör ej saknas i något hem. Pris 1 kr. pr flaska. Vid parti hög rabatt. Minst 2 flaskor sändas och endast mot efterkraf. Säljas hos hvarje välförsedd specerihandlare. Endast det äkta linimentet är försedt med vidstående varumärke. **Holst & k:ni,** **Dalagatan 42, Stockholm.** [2039]

Sex för femton!

Till det otroligt billiga priset 2,50 säljer jag, när minst ½ dussin tages, en ny sorts hemstickade **extra prima Trikotkläder** för 3—7 års gossar. Som antagligen ett mycket stort antal beställningar kommer att ingå, förbehåller jag mig 14 dagars leveranstid.
A. Williamson, Vesterlångg. 57, I tr. [1936] Stockholm.

SVARTVIKS Stärkelse,

svenskt fabrikat, gifver linnet, utan att förstöra det, en bländande hvit färg. Till salu hos alla specerihandlande i riket. [1487]

GUSTAF HOLMBLOM
KAPP-FABRIK
38 Vesterlånggatan 38
Nedra botten, I o. 2 tr. upp. [1352]

Oumbärlig möbel i hvarje hem, speciellt under sommarmånaderna, är
Hjalmar Peterson & C:nis
Nya Fällstol,
som äfven kan begagnas som ***Fåtölj, Chäslong*** och ***Säng***, och som erhålles *fraktfritt* mot *10 kr.* järnvägsefterkraf från *Hjalmar Peterson & C:nis Bokhandel,* Karlstad. Till förekommande af förvexlingar är vår ***Nya Fällstol*** alltid stämplad på de båda kortstyckena, som uppbära armstöden, med vår firma *Hjalmar Peterson & C:ni, Karlstad.* [2023]

SUCHARD.

20 Guld- och Silfvermedaljer.

Fabriksmärke.

Suchard's Chocolad.

Erkändt utmärkt kvalité.

Samtliga **Suchard's** Chocolader äro garanterade ren Cacao och socker utan tillsats.

Suchard's Praliner, Gianduja, Noisettes, Nougatines och andra dessertchocolader rekommenderas.

Ärade konsumenter meddelas, att fordna paket, Pure Påte, osockrad chokolad med blå etikett, numera säljas i kiloförpackning med rödrutigt omslag, bärande fabriksmärket. Detaljpriset pr ⅛- och ¼-kilokaka är 50 öre och 1 kr. Kvaliteten har ej undergått någon förändring. [1342]

SUCHARD.

Nyaste porträtt i bröstbild af

Konung Oskar II och Drottning Sophia

Storlek 39 × 51 c. m. (15 × 20 tum.)

Fullkomligt lika fotografier i kroppsstorlek, konstnärligt utförda och ytterst porträttlika försvara dessa porträtt sin plats i hvilket hem som helst.

Båda porträtten tillsammans kosta:

I extra fina, 2 tum breda, i svart och guld ornerade ramar med Kongl. kronor i guld ..... Kr. 8: —
I ramar af samma slag men utan kronor ..... » 6: —

Porträtten, hvaraf prof förevisats prins Eugen, hafva vunnit H. K. H:s erkännande. — — Tidningar, som omnämt porträtten, hafva intygat dess porträttlikhet och prydlighet. —

Se för öfrigt nedanstående intyg, hundratals liknande skulle kunna anföras.

"Herr G. T. Ljunggren, Stockholm. Har haft nöjet mottaga reqvirerade D. D. M. M. Konungens och Drottningens porträtter, och uppfyller jag gerna Eder önskan, att vitsorda det desamma, enl. min ensk. åsigt, särdeles i betraktande af det billiga priset, **uppfylla alla billiga fordringar beträffande såväl likhet som utförande.** Liqvid 8 kr. per post. Högaktningsfullt.
C. Munck". (Öfverste o. Chef för K. Helsinge Regemente.)

"Herr G. Th Ljunggren, Stockholm. Edert bref tillika med taflorna äro bekomna och är jag fullt belåten med dem — — — Liqvid medföljer.
Högaktningsfullt *W. F. Ankarcrona"* (Löjtnant.)

All försändning sker mot efterkraf eller förskottsliqvid. Order ställas till **Gust. Th. Ljunggren,** *7 Vegagatan, Stockholm.*

Återförsäljare antagas och erhålla vid reqvisition af minst 2 par tillfredsställande rabatt. [2668]

Prisbelönta

Svenska Stickmaskiner

Ny patenterad konstruktion.

Lönande o. lämplig verksamhet bereder sig hvar och en, som köper en af de **nya svenska Stickmaskinerna.**

På 2 à 3 veckor kan en hvar lära sig tillverka hundratals olika artiklar af **Ylle eller Bomull,** som behöfvas i **hemmet.** [1891]

Utställning: **Drottninggatan 40.**

LARS MONTÉNS

Neutrala Kärntvål till ylletvätt, och **Oleintvål** till linnetvätt användes lämpligast sålunda:

»½ kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättas under omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen, hvarefter de på vanligt sätt genom gnidning rengöras.»

Finnes hos de flesta specerihandlare samt i mina butiker: [2129]
N:r 19 Stora Nygatan — N:r 29 S:t Paulsgatan.

STOCKHOLM, GERNANDTS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG